

BACSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, péntek 1922. július 14.

190. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90.—dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

A Bastille

bevétele, melynek ma van az évfordulója, úgy szerepel a történelmi köztudatban, mint a forradalmiságnak szimbóluma. A francia polgári forradalomnak ez volt első valóban forradalmi cselekedete, melyet nemcsak az izgalom festett vörösré s nemcsak a külsőségek dekorálták forradalmivá. A fölgyjutott lelkesedés, a kirobant harag, a cselekedetekig elhajsolt elégtelenség lerombolta a középkornak, a korlátlan királyi hatalomnak, a jobbágynyomárnak várát és szimbólumát: a Bastille-t.

Erre a forradalomra ma polgár és munkás, akiket szembeállított egymással annak a rövid másfél évszázadnak története, mely azóta telt el, polgár és munkás a jól végzett munka elégedettségével tekint vissza. Pedig akkor is folyt vér, a tömegörület gyilkosságokban tombolta ki magát s guillotinnel akarták megvédeni a forradalom vívmányait: az akkori forradalmi bíróságok ítélkezése formában is, lényegben is megégyezik a francia kommun letörésének s az orosz szovjet első hónapjainak jogszolgáltatására. Ma mindenki visszdöbben a forradalom szavától, rendőr revolveréhez nyúl, katoná vigyázba áll, bíró a törvénykönyv után nyúl, tőkés elsapad, kereskedő lehuzza a rollót, intellektuel végrendeletet ír, ha hallja a szót, hogy: forradalom. A francia forradalom emléke mégis fölkerült a tradíciók oltáráig, — akkor nem azok életét, egészségét, szabadságát és vagyonát veszélyeztette a véres tépályba fulladt forradalom, akik ma tapsolnak az elmúlt forradalomnak s billenseket követelnek a jövő forradalmáinak.

Pedig nem szabad elfelejteni, a ma uralkodó polgári rendet is forradalom ültette hatalomra. Ez a forradalom sem volt kevésbé véres, kevesebb iszonyatot keltő, mint a negyedik rend bármelyik forradalma. Egyformán szörhatnak vádat és vért egymás lelkiismeretére polgárok és munkások. A vér nem diszkreditálta a polgárság forradalmát sem: a guillotín felé egyformán vezetett el utja, a királynak, az arisztokratáknak s a munkásság első elvezetőinek.

Ugy látszik, a társadalmi organizmusban olyan törvényszerű a véres forradalom, mint a menstruáció. Hullákon keresztül vezet, csak a haladás, jószándékkal és jámborsággal csupán a pokol felé vezető út van kiköveve. Forradalom minden élet, minden újulás, forradalom minden tavasz, forradalom volt a bronz felalálása, az első vasszerszám kialakulása, az első nyomtatott könyv, az első fegyver, az első gőzhajó, forradalom volt minden, ami mélyértelműségével, nagyszerűségével tömegeket, generációkat megmozdi-

tó hatásában korszakot nyitott meg a történelemben.

Ne vessünk hát magunkra keresztet s ne lóbáljunk tétova ijedtséggel tömjéntartót a forradalom sántája ellen, ha írásban, képbén, vonalakban, színben, hangokban, társadalmi berendezkedésben, államformában, gazdasági rendben kiérezzük valahogy a forradalom istenszagát. A forradalom nemcsak terem. Rombol, gyújtogat és el is temet. Megértjük, ha a korhadt házhoz is ragaszkodnak azok, akik benne laknak, de megértjük azt is, ha le akarják rombolni azok, akik újat akarnak építeni a helyébe.

Minél inkább gyorsul a történelem üteme, annál görösebben kapaszkodnak a meglévőbe azok, akiknek van valamijük s annál türelmetlenebbül nyulnak ki utána azok, akiknek semmijük sincs. A polgári társadalom, melyet a forradalom szült,

Az SHS. királyság diplomáciai kudarca

A bolgár kérdésben Románia és Görögország magára hagyta — A bolgár-ügy a Népliga elő került —

A Szerb-Horvát-Szlovén királyság nem dicsekedhetik diplomáciai sikerekkel. Az Adria kérdésében, a barunjai kiűritésben, Fiume ügyében, az albán kérdésben az SHS. diplomácia csupán sikertelen akciókra tekinthet vissza, most pedig, a bolgár kérdéssel kapcsolatban, az SHS. politika *hátrózott vereséget szenvedett.*

A bolgár kérdés háttere nem ismeretlen a közvélemény előtt, a bolgár határ mentén sűrű egymásutánban fordultak elő és még most is fordulnak elő véres és komoly incidensek, *rablóbandák veszélyeztetik Macedónia közbiztonságát*, a közbiztonság tekintetében még mindig középkori állapotok uralkodnak ott. A kormány által életbeléptetett közigazgatási és katonai rendszabályok a helyzetben lényegesen nem tudtak változtatni.

A *Bácsmegeyi Napló* Macedóniában járt munkatársa a helyszínen tartott tapasztalatai és kapott információi alapján már hónapokkal ezelőtt azt írta, hogy ezeknek a bolgár betöréseknek *nincsen politikai karakterük*, hanem azok mint közönséges bűncselekmények bírálandók el. Néhány nappal ezelőtt jött vissza délszerbati tanulmányutjáról *Lázics* osztályfőnök, a belügyminiszterium közbiztonsági osztályának főnöke, aki a macedóniai dolgokról ugyanilyen tapasztalatokat szerzett.

A beogradi sajtó ezzel szemben *kevés felvilágosítással és kevés övél kritikával* hónapok óta szűnni nem akaró és egyre erősödő kampányt folytatott a macedóniai ügyek miatt, a bolgár kormány és Bulgária ellen. Az utonálló,

most ki akarja tagadni szülőanyját, a forradalmat. Forradalmak csak addig kellettek, míg ő a világra sem jött s most ugyanolyan keményre fagyott elszántsággal küzd minden forradalom ellen, mely az ő hatalmát fenyegeti, mint amilyen véres eltökéltséggel vette annak idején birtokba ezt a hatalmat.

Bastille pedig ott áll leromboltan és széthordottan és örök szimbolumként. Jaj azoknak, akik fegyházakat építenek a fejlődés céljával, de jaj azoknak is, akik romboló víz-esésbe kényszerítik a hőmpólygót. Bastille olyan, mint a hidra feje, egyet leromboltak és ezer épült föl. És az a rend építette föl az ezret, amelyik lerombolta azt az egyet.

Am a tanulságát nem lehetett és nem lehet lerombolni: emberek, népek, osztályok, korok, nemzedékek, ha nem akartok rabok lenni, ne legyetek tömlőcártók sem.

gyilkosok és rablók cselekedetei mögött a beogradi sajtó *politikai célokat* keresett és sikerült is neki olyan atmoszférát teremteni, hogy a külügyminiszteriumnak szinte háborus erélyű akcióját, a bekérető közvélemény nem is fogadta meglepetten, vagy kedvetlenül.

Közben megindult Beogradban a diplomáciai akció a külügyminiszterium érintkezésbe lépett Bulgária két másik szomszédjával, Görögországgal és Romániával, *hogy együttesen lépjenek fel Bulgáriával szemben.* A három ország diplomáciaja megegyezett abban, hogy *követelmény fogják Bulgáriától, hogy egy nemzetközi bizottságnak bolgár területen lefolytatott vizsgálatát térje el és a vizsgálatot segítse elő.* Bulgária — és itt érte a három ország diplomáciáját az első meglepetés — a javaslatot lényegében elfogadta, csak hogy *az egész akciót a népszövetség vedelme alá akarta helyezni.*

Rákics Milán, az SHS. királyság szófiai követe közben többször jött Beogradba és tanácskozott Nincsiacs külügyminiszterrel. A három ország akcióját állandóan Nincsiacs irányította. A bulgároknak a vegyes bizottság felállítására vonatkozó válaszával érdemben alig foglalkozott, hanem tovább ment a maga útján. A kormányhoz közelálló lapok közben egyik riasztó hírt a másik után kürtölték világgá, *a háborúra való célszók mindinkább hangosabbá lettek*, amihez csak mellekesen azt a megjegyzést fűztük, hogy *ezalatt Zürichben a dinár kurzusa csuszolt lefelé.*

Rákics, Nincsiacs és Pasics mi-

niszterelnök tanácskozásai már komoly helyzetet kezdtek teremteni, amikor hirtelen éles fordulatot vett az egész dolog. Bulgária bejelentette a Népszövetségnek, hogy egy új Balkán-szövetség alakult az SHS. királyság, Románia és Görögország részvételével és *ez a szövetség veszélyezteti a Balkán, de főleg Bulgária békéjét.* Ez a bejelentés nyugaton nagy meglepetést és érdeklődést keltett. Az érdeklődés felkeltésében természetesen nem kis része volt annak, hogy *úgy Franciaország mint Anglia nem szívesen látnák, ha a Balkánon az ő tudtuk nélkül történnék valami.*

Bulgáriának a Népszövetséghez intézett jegyzéke hamar megtegte a maga hatását és az SHS. királyságot a Népszövetség értesítette, hogy *július 17-iki ülésén tárgyalni fogja Bulgária panaszát és felszólította az SHS királyságot, hogy az ülésen képviseltesse magát és adjon számot arról, hogy mi készítette az eddig megtett diplomáciai és egyéb természetű intézkedésekre.*

A beogradi külügyminiszteriumot a Népszövetségnek ez a jegyzéke kellemetlenül érintette, de még kelemetlenebb volt Bratianu román miniszterelnöknek az az értesítése — a zagrebi „Obzor” adott erről először hírt, — hogy *Románia nincs abban a helyzetben, hogy a bolgár-akciót a maga részéről továbbra is folytassa*, miután közben vizsgálatot tartott a macedóniai bandaharcok dolgában és arra a meggyőződésre jutott, hogy *azok nem olyan okokra vezethetők vissza, mint feltétele volt.* Bratianu jegyzéke állítólag ezeket az okokat is felsorolta. Görögország, ha nem is ilyen határozott formában, szintén *értesre adta az SHS. kormányának, hogy az ügygel nem kíván továbbra is foglalkozni.*

Julius 17-én tehát az SHS. királyságnak egyedül kell megvédeni a maga álláspontját a Népszövetség előtt. A kormány most újra Beogradba hívatta a szófiai követet. Ezzel azt, hogy a július 17-iki ülés elé terjesztendő anyag összegyűjtésével bízta meg.

A görög és román követ Pasicnál

Beogradból jelentik: A görög és román követek csütörtökön kihallgatáson voltak Pasic miniszterelnöknél. A kihallgatáson a három állam által Bulgáriának átnyújtandó közös jegyzék pontjait beszélték meg. Ennek a megbeszélésnek alapján ugyanaz nap este minisztertanács volt, ahol nem csak a bulgár jegyzékről, hanem az Olaszországgal fenálló vitás ügyek elintézéséről is szó volt.

A közegészségügyi minisztérium szerint Subotica város az oka a köz-kórházi állapotoknak

A Bácsmegyei Napló egyik leg-többi számban ismertette a subotici köz-kórházban uralkodó állapotokat. Megirtuk, hogy az állam mostoha-bánik a kórházzal, költségvetését még nem hagyták jóvá, az igért se-gélyt még nem fizették ki, az ápolási díjak megállapítását nem hagyták jóvá.

A közegészségügyi minisztérium B. B. B. ügyosztálya, 3998. számú leira-tával, ezzel kapcsolatban most a kö-vetkezőket közli a várossal:

1. A kórházi ápolási díjat napi 20 dinárban állapítottuk meg, ez az 1922. év végéig érvényben marad és arról a subotici köz-kórházat már régen értesítették.

2. Elrendeltük, hogy a kórházi számadásokat, amelyeket az ügyosz-tályhoz ellenőrzés és jóváhagyás vé-gétt terjesztettek fel, fizessék ki.

3. Az ügyosztály eljárt, hogy a subotici kórháznak fehérenemű és ágy-nemű berendezésére 60.000 dinárt utaljanak ki. Az összeg kiutalását el-rendelték.

4. Ezek szerint az állam meglette azt, ami kötelessége volt, Subotica vá-rost például ezzel szemben semmivel sem segítette saját kórházát. Nemcsak hogy semmiféle segélyben nem része-sítette, hanem utasította a kórház igazgatóját, hogy a maga tisztvisel-őit is a kórház bevételeiből fizesse és ezek a személyi kiadások a kórház ki-adásainak közel kétharmad részét tes-zik.

5. Az állam nagyobb összegeket nem előlegezhet a kórháznak, miután ezt eltiltja az állami számviteltől szóló törvény.

Hogyha mindezek után a subotici kórház pénzügyi helyzete nem meg-felelő, annak nem a közegészségügyi minisztérium az oka, hanem Subotica városa, minthogy a saját kórházával egyáltalán nem törődik.

Megromlik a hus a suboticiai vágóhídon

Miért drágább a hus Suboticán, mint másutt?

A hasznavehetetlen subotici köz-vágóhíd ma mindenféle bizottság megvizsgálta, jegyzőkönyveket vettek fel, tárgyalták az ügyet tanácsülése-ken — csak éppen nem cselekedtek még semmit annak érdekében, hogy a halaszthatatlan átalakító munkákat megkezdjék.

Pedig a városi köztisztviselő hasz-navehetetlen állapota most már komoly veszedelemmel fenyegeti a közegészség-ügyet. Csóvics városi főállator-vosnak a kijelentése szerint a beállott melegben egész tühretetlen helyzetet teremt, hogy a subotici vágóhídnak nincsen hűtője. Minden vágóhíd, még a Suboticánál kisebb városok köz-vágóhídjai is modern hűtőkészülékkel vannak felszerelve, amelyek külön-ben nyáron szükségesek. Ezekben a hűtőkben helyezik el a levágott álla-tok húsát és itt napokig is friss álla-potban lehet megőrizni a húst.

A subotici vágóhídnak azonban nincs hűtőkészüléke és ennek folytán a levágott hus a mostani nagy meleg-ben azonnal megromlik. Hogy ez a közegészségre nézve milyen veszedel-met jelent, azt nem is kell bővebben bizonyítani, elég azt a tényt idejegy-ezni, hogy az idej nyáron már több olyan esetről van a hatóságok tudomása, amikor romlott hús hoztak for-galomba. Az illető husiparosokat szig-oruan megbüntették, de a romlott hús főoka a hűtő hiányában keresendő.

A közvágóhídnak hasznavehetetlen állapotaának egyébként még az a hatása

is meg van, hogy a hűtőkészülék hiánya megdrágítja a húst. Ugyanis a nagy megszárszéken kívül a kisebb huscsarnokok rendszerint nem szok-tak jeget tartani, most azonban, miután a vágóhídon nem lehet a húst megőrizni, minden megszáros kénytel-nen jeget tartani, ha nem akarja mag-nát kifizetni annak, hogy hus-készlete megromoljon. Egyrészt azonban a jég igen sokba kerül, másrészt pedig még így is gyakran használhatatlanná vá-lík a hus és ezeket a költségeket a hus-iparosok a fogyasztó közönségre hártí-ják át.

Julius végéig be kell fizetni a forgalmi adót

Szigoruan büntetik azokat, akik hátralékosak az első negyed-évi forgalmi adóval

A forgalmi adó befizetése körül, ugyanugy, mint az első évnegyedkor, most is a legnagyobb zavarok uralko-dnak. Bár a forgalmi adóról szóló rendeletre vonatkozólag semmiféle módosítás ezideig nem történt, mégis a kereskedők nagyrésze nincs tisztá-ban azzal, hogy most a második ne-gyedévre szóló forgalmi adót be kell-e szolgáltatni.

A „Bácsmegyei Napló“ munka-társa kérdés intézett a subotici pénzügyigazgatósághoz a forgalmi adó befizetésére vonatkozólag. A kapott információk szerint a forgalmi adót július végéig feltétlenül be kell fizetni. Az április, május és június hónapokra szóló forgalmi adó össze-gének lefizetése tulajdonképen már július 15-én esedékes, azonban a hónap végéig a befizetés határidejét meghosszabbították. Így a kereske-dőknek saját érdekük, hogy a for-galmi adójukat lerójják, annál is in-

Igy veszélyezteti maga a város a közegészségügyet és ilyen módon járul hozzá a drágaság fokozásához, a vágóhíd tartós elhanyagolása követ-keztében. A városi köztisztviselő re-ndehözése most már halaszthatatlanná vált és a városnak nem szabad ezt az ügyet tovább elodáztatni. Épp a napok-ban adtuk hírt a városi számvévé-ség kimutatása alapján arról, hogy az év első felében 266.260 dinárt jöve-delmzett a vágóhíd. Ha a vágóhíd ilyen fontos jövedelmi forrás a város-nak, egy okkal több amellett, hogy ez az intézményt mielőbb rendezhozzák.

kább, mert ennek a kötelezettség-ne az elmulasztása szigorú büntetés sel jár.

A pénzügyigazgatóságnál most vég-zik az első évnegyedről szóló for-galmiadó-befizetések felülvizsgálatát és miután igen sokan még eddig egy-dítálan nem fizettek forgalmiadót, legközelebb megkezdik a büntetések kirovását mindazokra a kereskedőkre és vállalatokra, amelyek eddig nem tettek eleget kötelezettségüknek. A pénzügyigazgatóságtól kapott felvilá-gosítás szerint ezek a büntetések sulyo-sak lesznek.

A második évnegyedre szóló for-galmiadó-befizetések ugyanazon ren-dszer alapján történnek, mint az első negyedben és a kereskedőknek a rendes nyomatványokat kell ismét kitölteni, mert pontatlanul kitöltött íveket nem fogad el a pénzügyigaz-satóság, mivel a rendetlenül kitöltött ívek sok zavart okoztak.

Az SHS állam és Oroszország területi integritása

— Beogradban elismerik a Finn államot —

Az SHS. kormány legutóbbi mi-nisztertanácsai ülésén elismerte az új önálló Finnországot.

Ez a látszólag szerény hír valójában rendkívül érdekes elvi döntést tartalmaz. Az SHS. kor-mány ugyanis eddig azon az állásponton állott, hogy továbbra is fenntartja a régi Oroszország területi integritásának fikcióját. Az okai ennek az elvi fenntartásnak kézenfekvők: a délszláv mentalitás nem nyugszik egykönnyen bele, hogy hajdan a hatalmas protektora, az ősz-szes szlávok védője: Oroszország nagy területi veszteségeket szenvedve megszűnjön a kisebb szláv államok határvéje lenni. Ezt az álláspontot eddig a már öt éve tartó szovjet-uralom dacára sem adták fel, mert egyrészt nem bízták a szovjet állandóságában és bízták egy na-cionalista ellenforradalom győzel-mében, másrészt az egész jago-szláv közvélemény az orosz bolse-vizmust — különösen a lengyel há-boru idején — leplezett nacionaliz-musnak szerette tekinteni.

De a bolsevizmus öt év alatt sem omlott össze és nem igazo-lódtak azok a remények se, hogy önmagától fog nacionalista, sőt imperialista vizekre átevezni. Maga Oroszország a varsói békeben eli-merte nemcsak Lengyelországot, ha-nem az összes balti utóállamokat is, akikkel nemcsak élénk keres-keleti, hanem stabil diplomáciai összeköttetésben is áll.

Az SHS. állam viszont a legutóbbi gnuai konferencián került ferde helyzetbe a balti államok el nem ismerése miatt. Egész váratlanul

az SHS. delegációk ellen fordultak és szavazataikkal néhány fontos főbizottságból sikerült is kibuk-tatniuk a jogoszláv jelölteket. Nem segített Lengyelország bekapcsola-sa a kisanant érdekörébe sem, mert Lengyelországot is erősebben kötötte a balti államokkal való szövetsége, mint a laza beogradi egyezmények.

Egy másik nehéz kérdése az orosz integritás fikciójának Bessz-arabia kérdése. Azok a szoros szálak, melyek most a román és jogoszláv dinasztist és külpoliti-kát összefűzik, Bessarabiá román annektálásának elismerését is po-litikai közlegységessé tették az SHS. kormány számára. A román-jogoszláv egyezmények szövegét még eddig teljességében nem publikálták. De nehéz elgondolni, hogy ezek az egyezmények ne döntenének ebben a kérdésben — Románia javára. És bár a hivatalos szovjet-külpolitika nem hajlandó lemondani Bessarabiá orosz voltáról és mindig hangsú-lyozza az annektálás jogtalanságát és ideiglenes jellegét, az SHS. állam hivatalos külpolitikája nem állhatja tovább a „ne priznajem“ elvet. Ezért nem lesz meglepetés, ha a közeljövőben nemcsak a többi balti állam: Estland, Lett-land és Livland is megkapja a beogradi elismerést, hanem Bessz-arabiá annexióját is nyíltan tudomá-sul veszi a jogoszláv diplo-mácia, amely mrndezidegi diplo-máciai taktikából nem vett tudomást róluk és nem volt hajlandó őket mint önálló államot elismerni.

Az egymotoros aratógép bemutatása

— Szabadalmazták a találmányt —

Már hónapokkal ezelőtt részletesen ismertette a Bácsmegyei Napló két subotici feltalálónak új rendszerű egymotoros szántógépét. Az újfajta ekét Vujkovic György, egy subotici famegmunkáló-telep tulajdonosa és Sárközy molnár találták fel és amint annak idején megirtuk, a találmánynak nagy jövője van a mezőgaz-daságban, mert munkaerő megtakarít-ásával sokkal gyorsabban végzi el a szántást, mint az eddigi gézekék akármelyike.

A subotici feltalálók szántógépét időközben szabadalmazták és már több ajánlatot is kaptak a feltalálók a szabadalom megvételére. Öt millió koronát is felajánlott egy vállalat a szabadalomért. Vujkovicék azonban eddig még nem értékelték a szaba-dalmat és azt, mielőtt most Beograd-ban komolyabban tárgyalásokat kezde-nének értékesítéséről, csüörtörök dél-után bemutatják a subotici hatósá-gok előtt.

A hatóság képviselőiben Doba-novacs ki Pál főispán, Tikvicszki rendőrkapitány, az iparhatóság vezetője és a város főmérnöki hivatal részéről Gutwein mérnök jelentek meg Vujkovic György Paja Kulund-zsics-utcai faterében, ahol egy aszta-lon felállított kis gépmodellen mutat-ták be a feltalálók találmányuk mű-ködését. Az egymotoros szántógép praktikus működése nagy tetszést kel-tett a hatóság képviselői előtt.

A subotici feltalálók most értékesi-teni fogják találmányukat.

A Déli Vasut velencei konferenciája eredménnyel végződött

A háboru lezajlása után összeült konferenciák, amelyeknek számát a statisztikusok több száza mondják, mind eredmény nélkül végződtek. Az első eredménnyel záruló konferencia a Délvasut érdekelt államainak konferenciája csüörtörökön fejeződött be. Ez volt az első olyan konferencia, amely konkrét határozatokkal fejezte be tanácskozásait. A konferenciát a négy érdekelt állam: Olaszország, az S. H. S. királyság, Magyarország és Ausztria hívták össze. Az Osztrák-Magyar Monarchia összeomlása után az érdekelt utóállamok nem voltak hajlandók a Délvasut társaság privi-legizált jogait figyelembe venni és Délvasut vonalait saját állami háló-zatukba akarták bevonni. Ezek a szán-dékok azonban bevontak a békeszer-ződés idevonatkozó intézkedéseire, nem valósulhattak meg. A még fenn-álló tisztázatlan kérdések az új jog-viszonyokból keletkezett kérdések el-intézése céljából jött össze a Délvas-utak velencei konferenciája.

A konferencia kimondotta, hogy az eredeti terv szerint a szerződés érvé-nyességét 1968-ig elismeri. Ez idő alatt az érdekelt államok nem válthatták meg a területükön átmenő vonalat, a bébevételei jogát azonban minden állam fentarthatja és a bérlet esetén a vonalat az állami hálózatba kapcsola-hatja. A bérlet összege a bruttó bevétel 20%-nál kisebb nem lehet. A mi-nimális bérleti összeget ennek alapján számokban így állapították meg: Ausztria 6.760.000, Magyarország 3 millió 300.000, az S. H. S. királyság 5.020.000, Olaszország 4.920.000 arany frankért bérelheti a területén áthaladó vonalat. A tranzit-forgalom Triest-be- és kivitelének biztosítására is té-nyentek megállapodások.

A konferencia befejezése előtt az S. H. S. delegátus indítványára az egy-begyűlték távirali uton üdvözölték az olasz kormányt,

A bácskai vikáriátus ügye

Még nem történt meg Budanovic Lajos kinevezése

Több lap beogradi jelentések alapján arról adott hírt, hogy Budanovic Lajost, a suboticei szent Teréz piébánia piébánosát nevezik ki a bácskai katolikus egyház apostoli vikáriusává. A híradáshoz azt is hozzáfűzték, hogy a kormány ellenzi a Vatikán részéről történt kinevezést, miután Budanovic piébános ellenzéki politikus.

Illetékes helyen érdeklődünk a kinevezésre vonatkozólag és azt a teljesen hiteltelenséget kaptuk, hogy a hír ilyen formában, ahogy az a lapokban megjelent *nem felel meg a valóságnak*. A hír ilyen alakban először az oszjeki „Jug”-ban, bukkant fel, onnan a zagrebi „Obzor” vette át, míg most megjelent néhány vajdasági magyar lapban is.

Tény az, hogy a Vajdaság katolikus ügyeinek intézésére ideiglenesen vikáriusokat neveztek ki és már régebben folynak a tárgyalások a bácskai vikárius kinevezéséről. Ezeknek a tárgyalásoknak a folyamán már többféle kombináció merült fel, először egy dalmáciai egyházi méltósággal akarták ezt az állást betölteni, majd főlegomban volt már több más név is, míg végre most *Komoly formában fennáll az a terv, hogy Budanovic Lajos suboticei piébánosra bízzák a bácskai vikáriátus vezetését*.

Egyelőre azonban erről a kérdésről még csak tárgyalások folynak és Budanovic Lajos kinevezése még nem befejezett tény. Ezért a kinevezéséről szóló hírek és ahhoz fűzött kommentárok egyelőre még koraiak.

A vajdasági magyar nyugdíjasok tömegesen kéri az SHS állampolgárságot

Ujabb akció a nyugdíjasok optálása érdekében

Részletesen beszámoltunk tegnap a vajdasági magyar nyugdíjasoknak az opciós rendelet téves magyarítása következtében beállt kétségbejött helyzetéről. Az ügyben ma sem állt befordulat, a nyugdíjasok ügyében a kormány még nem intézkedett. Bár Marinkovic belügyminiszter a nála járt küldetésnek hétfőn megígérte, hogy azonnali minisztertanács előtti vizsgálja a vajdasági magyar nyugdíjasok állampolgárságának kérdését, máig még nem történt döntés ebben a több ezer magyar családra nézve életbevágó kérdésben.

A döntést kétségbeesve a nyugdíjasoknak elsősorban arra kell törekedniük, hogy ezt a határidőt el ne mulasszák. *hanem július 26-ika előtt jelenték ki, hogy SHS. állampolgárok akarnak lenni*, ezért a vajdasági nyugdíjasok suboticei szervezete elhatározta csütörtökön, hogy a magyar nyugdíjasok tömegesen és együtt fognak optálni az SHS. államjávára.

Az egyes nyugdíjasok opciós kérvényét ugyanis a hatóságok nem fogadják el az illetékesi bizonyítvány hiányában, ezzel pedig a nyugdíjasok a már ismert okoknál fogva nem rendelkeznek. Az opciós terminus lekedése viszont azzal a veszedelemmel fenyeget, hogy a magyar nyugdíjasok elvesztik nyugdíjilletményeikre való jogosultságukat és ezért a nyugdíjasok közös kérvényben fogják közvetlenül a belügyminiszterrel kérni az SHS. állampolgárságot, ha csak

addig az ügyre vonatkozólag más kedvező döntés nem érkezik a kormánytól.

A vajdasági nyugdíjasok suboticei szervezete fel fogja hívni a legközelebbi napokban a többi vidéki szervezeteket is, hogy — ha addig a kormány nem döntene kedvezően ügyükben — szintén közös kérvényben nyilatkozzanak arra vonatkozólag, hogy az SHS. államjávára akarnak-e optálni.

A nyugdíjasok ezzel az új közös

A bányamunkások ügye a nemzetgyűlés előtt

— Interpelláció a trbovljei bánya ügyében —

A szkupstina csütörtöki ülését délelőtt 10 órakor nyitotta meg dr. Ribar elnök. A formalitások elintézése után Goszár klerikális képviselő interpellált a trbovljei bányában történtek miatt, ahol szerinte a munkások terhére igen sok igazságtalanság történt.

Rafalovics bányügyi miniszter kijelenté, hogy nem áll módjában az ügybe beleavatkozni, minthogy a bánya egy magántársaság tulajdona. Mindamellett mindent el fog követni, hogy a munkások érdekében közbenjárjon. Ha szabályellenesség történt a bányában, ennek a munkások az okai, mert a miniszteriumnak nem tettek jelentést.

Goszár képviselő nem elégszik meg a miniszter válaszával.

Derzsisz nemzeti szocialista kijelenti, hogy fontosabbnak tartja az ügyet, semhogy egyszerű nyilatkozattal el lehessen azt intézni.

Az ülést az elnök egy órákor felüggeszti. Délután öt órákor ül össze a szkupstina.

Koron szocialdemokrata helyteleníti, hogy a bányákban nincsenek munkásvédelmi intézkedések. Ajánlja, hogy a trbovljei bányába bizottság küldjenek ki, amely a helyszínen vizsgálja meg a helyzetet és azután legyen jelentés a szkupstinának.

Gyonovics köztársasági, Simrák, Gosztlinszár, majd újra Goszár klerikális képviselők támadják a kor-

Az amerikai kölcsön válságba sodorja a kormány

— A Maglais-csoport is ellenzékre vonul —

Az amerikai kölcsön ügye nem bonyolódik le olyan simán, mint ahogy kormánykörökben az első nehézségek után remélték. Nehézségek merültek fel egyrészt az amerikai kormány, másrésztől egyes parlamenti csoportok részéről. A legújabb hírek szerint a beogradi kormány azzal a kéréssel fordult az amerikai kormányhoz, hogy az engedje meg, hogy a kölcsönt ne csak vasutak építésére, hanem ha erre mód adódik, a *jegybanknál levő tartozások fedezésére is fordíthatassék*. Ez a kérés beogradi politikai körökben rosszul hatott, miután abból az derül ki, hogy a kormánynak nincs módjában a kölcsönösszeggel tetszős szerint rendelkezni.

Az SHS királyság így a százezer dolláros kölcsön tekintetében az Egyesült Államok gyámsága alatt van.

Másik nagy nehézség, ami a kölcsön körül felmerült, az, hogy az egyes parlamenti csoportok a maguk új vasutvonalra irányuló igényeiknek kielégítését követelik. A szlovének Szlovéniának, a muzulmánok Boszniának, a szerbiaiak Macedóniának követelik az új vasutvonalakat és a kormány nem tud eleget tenni az

akcióval csak azt akarják elérni, hogy ne legyen mögöttük a továbbiakban bezárva az ajtó és illetőségük később történő megállapítása vagy a kormány másirányú döntése után ne vesszék el opciós igényüket a határidő elmulasztása miatt.

Hogy a nyugdíjasok újabb próbálkozásának meglesse-e a kívánt sikere, az egyelőre még kétséges, azonban a nyugdíjasok reménykednek abban, hogy a kormány méltányosan fogja elintézni ezt a kérdést.

hiányt a munkásvédelmi intézkedések hiánya és a trbovljei bányában történt események miatt.

Rafalovics miniszter újabb felszólalásában kijelenti, hogy a szóbanforgó ügyben mindeddig nem intézkedhetett, mert a trbovljei bányák egy ausztriai cég tulajdonában vannak és a vállalat igazgatósága Bécsben van. Így a miniszterium és az igazgatóság között nehéz az érintkezés. Igéi, hogy rövid időn belül elkészül a bányai ügyi törvény, amely lehetlenné teszi hasonló események megismétlődését. Kéri, hogy vegyék le a napirendről az interpellációt, ezzel szemben elfogadja Korun képviselőnek a bizottság kiküldetésére vonatkozó javaslatát.

Derzsisz képviselő tiltakozik az ellen, hogy ezt a kérdést levegyék a napirendről. Megállapítja, hogy a közlekedési és bányai miniszterek meglehetősen ellentétes álláspontot foglalnak el a bányai ügyben és ezért fordulhat elő, hogy a bányások jogos igényeit nem teljesítik. Követeli, hogy az ügyet ne vegyék le a napirendről.

Az elnök a kérdést szavazásra bocsátja. A szkupstina többsége az ügy tárgyalásának elhalasztása és a bizottság kiküldése mellett dönt a szavazás alkalmával.

Az ülést Ribar indítványára leekeszti és a többi interpellációk tárgyalását péntekre tűzi ki.

Mindezek a jelenségek nagyon megnehezítik a Pasics-kormány helyzetét, amelynek a parlamenti többsége talán még sohasem volt annyira iktív, annyira ingatag alapon álló, mint most.

Beogradból jelentik: A Novi List csütörtökön este 9 órakor a következő rendkívüli kiadást adta:

Miután a kormány és a pártok a belügyminiszteri tárca betöltése és az államtanács tagjainak kinevezése kérdésében nem tudtak megállapodásra jutni, Pasics este 6 órakor Bledbe távoztott és bejelentette a kormány lemondását.

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság csütörtök délelőtti rövid ülést tartott Veljkovity Voja elnöklettel. Az ülésen véglegesen megbeszélte a bizottság jelentését a százmillió dolláros kölcsön törvényjavaslatról, melyet még a mai napon kinyomtatnak és szétosztanak a képviselők között. Ha a szkupstina a költségvetés általános vitáját holnap befejezi, akkor a szombati ülés napirendjére már kitűzik a kölcsönjavaslatot.

Tekintettel arra, hogy a feliratkozott szónokok töltötték magukat, a budgethez már csak a pénzügyi bizottság elnöke, a pénzügyminiszter és a javaslat főelőadója: Setyevov, szólnak hozzá, a vita a mai napon be is fejeződhet. Kétséges azonban, hogy a gyér látogatottságu ház képes lesz-e a quorumot kiállítani.

Beogradból jelentik: A minisztertanács Kumanudi pénzügy- és Sztaicics közlekedésiügyi minisztereket bízta meg, hogy a szlovén Kmet-párt követeléseiről tárgyalásokat folytassanak Pucelj földművelésiügyi miniszterrel.

A ma délelőtti megtartott tanácskozáson a közlekedési miniszter közölte Pucelj-lyel, hogy a szlovén kívánalmakat teljesítik, vagyis a *dollár-kölcsönből megépítik a Szlovéniát a tengerrel összekötő vasutakat*. Ezzel a kijelentéssel Pucelj megelégedett és így a két napig tartó válság elsimultnak tekinthető.

Eldöntötte a francia kamara vitája a háborús felelősség kérdéséről?

„A parlament nem illetékes” — mondja a Le Peuple

Pierre Rostand ismert nevű francia író legutóbb egy nagy feltűnést keltő tanulmányt adott ki a francia könyvpiacra. A könyv címe: „Amikor meg szenvedünk.” (Quand on souffre encore.) Rostand korunk nagy tragédiáját akarja bemutatni irásával. A tragédiát, mely abban fejeződik ki, hogy míg gyógyulatlankor a háború által ütött sebek, máris elfelejtették a háborút. A könyv körül a francia kritikában nagy vitaközlés keletkezett, amly azonban bizonyos, hogy a mai európai közélet és parlamentarizmus különböző jelenségei Rostand alapértékeit igazolják.

A háborút tényleg elfelejtettük. — Ez többek között ékesülően bizonyítja az a kétség, mely az illetékes és illetéktelen népelek a háborúért való felelősség kérdésében a felmentvényt megadják. Németországban Kautsky, a független szocialisták teoretikusa, újonnan átvizsgálta az állami levéltárakat. Vizsgálódásának az az eredménye, hogy Németországot illetéktelenül éri a háború előidézésének vádjai. A bajor bíróságok viszont lesújtó ítéletet hoztak a bajor népköztársaság egykori miniszterelnökének, Kurt Eis-

nernek volt adatgyűjteményéről, mely a bajor diplomácia felelősségét állapította meg a világháború előkészítésében. E felmentéseket csak az teszi gyanússá, hogy a másik oldalon sem lehet a vérengzés okozói megtalálni. A francia kamara e napokban az egész világ figyelmébe közölte nagy szótöbbséggel adott igazgat Poincaré és Viviani álláspontjának, kik a köztársaság és a kormány elnökségének székéből legfőbb irányítói voltak 1914-ben a francia háborús politikának.

Kérdés azonban, hogy végérvényes lehet-e ez a felmentés? Ezt különben még a francia lapok egy része is kétségbe vonja. A *L'Humanité*, a *Populaire* és a *Le Peuple* egyes fahalmba sorakoztak Poincaré ellen. »A parlament — írja az utóbbi lap — nem illetékes e történelmi probléma eldöntésére. Poincaré kimerkedett szótöbbsége, melyet a blokk-national szavazógépével szerzett meg magának, nem tekinthető bizonyítéknak az ártatlanság mellett.«

Még kedvezőtelenebb színben mutatkozik be Poincarénak és egykori miniszterelnökének, Vivianinak szerepe, ha azon publicisztikai munkák tükrében vizsgáljuk meg, melyeket Paul Vaillant-Couturier és Poincaré legelkeseredettebb vádolója, Goutenoire de Toury, irtak 1914 elhatározó eseményeiről. E munkák sorát most meglepetésszerűen megtoldotta Georges Demartia, a francia gyarmatügyi minisztérium igazgatója, egy terjedelmesebb munkájával, melynek a következő jellegzetes címet adta: »Hogyan mozgósították a lelkiismeretet?«

Demartia művének konkluziójaképpen a következő eredményre jut: »A háború előtti időszak vezetőférfiainak működése azon emberek tevékenységére hasonlít, kik évek óta halmozzák a legveszedelmesebb robbanóanyagokat. A robbantást magát azonban egyik sem meri megkísérelni. Mindegyik az öngyulladásban bíz, mely elkerülhetetlenül, végtérszerűen beáll Európa rekkenő levegőjében. Bűnösök tehát ők, de mindig hivatkozhatnak formális ártatlanságuk tényeire.«

Andrássy Gyula cikke Ottó királyi jogairól

Andrássy szerint a törvényes jogutód csak Ottó királyi lehet

A »Magyar Kultúra« legutóbb megjelent számában Andrássy Gyula tanulmányt irt *A királyi hátnak jogai* címmel. Azt vitatja, hogy akik »II. Ottó királyt a szabad királyválasztás elvi alapjára helyezkedve, jogai gyakorlásától el akarják lútni, nemcsak az örökösödési jogot szabályozó és most is érvényben lévő törvényeket sértik meg, hanem a nemzet állandó jogi meggyőződéséből származó tradíciókat is. Vitatja továbbá Andrássy, hogy a történelmi tanúsága szerint a magyar király családja a magyar trónon örököségi joggal uralkodott és a király természetes és törvényes utódjának az elsőszülött fiút tekintették. A magyar nemzet — mondja — ritka politikai érzékkel nem királyt, hanem mindig dinasztiait választott, az Árpádoktól egészen a Habsburgokig és mindig a legközelebbi lemenő rokonnak adta az elsőbbségi jogot. Ha kezdetben külső befolyásra vagy hadiszempontból ettől el is tértek, elvben a fii trónörökösödési jogát mindig megóvták,

A hágai konferencia kudarcral végződik

Az oroszok a magántulajdon kérdésében ragaszkodnak eredeti álláspontjukhoz — A további tárgyalások céltalanságát állapítja meg a bizottság elnöke — Az oroszok a felelősséget elhárítják maguktól

A Havas-ügynökség jelentése szerint az orosz bizottság a magántulajdon kérdésében ragaszkodik eredeti álláspontjához és így több mint valószínű, hogy

a hágal konferencia megszűn-
teli tanácskozásait,

mert az ellentétek az orosz és a többi érdekelt hatalom között oly nagyok, hogy a további tárgyalásoknak már nincsen értelmük. Párisban ez kétségkívül élénk örömet fog okozni, mert hiszen a francia kormány már azzal a szándékkal küldte megbízottait Hágába, hogy ott a magántulajdon kérdésében a Genuában megállapított álláspontra helyezkedjenek

A genuai konferencián az oroszok ismeretes áprilisi memorandumukban kijelentették, hogy a magántulajdon kérdésében elismerik a kárpótlás jogosultságát, de nem kötelezik magukat arra, hogy a kifüldi tulajdon — amelyet annak idején elkommunizáltak, eredetiben visszaadják. Erre a memorandumra adott válaszában a szövetségesek és a semlegesek annak a reménynek adtak kifejezést, hogy ez nem utolsó szava az orosz delegációnak. A belga delegáció ezzel ellentétben, a meghatározottan kijelentette, hogy ebben a kérdésben nem ismer megalkuvást és köti magát ahoz, hogy az oroszok vagy határozottan kijelentik, hogy minden feltétel nélkül visszaadják a lefoglalt külföldi magántulajdonot vagy nem tárgyalnak többé.

Barthou igazságügyminiszter, a francia bizottság elnöke, a Páris-

ból kapott utasítások után, szintén csatlakozott a belga álláspontához. Franciaországnak és Belgiumnak ez a határozott és elutasító magatartása már-már kudarcral fenyegette a genuai konferenciát, amit aztán csak úgy lehetett elkerülni, hogy elhatározták ennek a kérdésnek szabotagebb megvizsgálását s rábízták egy Hágában összehívandó szakkonferenciára. Ez a terv abból a feltevésből indult ki, hogy az oroszok a végszükségnek engedve, végeredményben kénytelenek lesznek elejteni merev magatartásukat a magántulajdon kérdésében. Ez a remény, úgy látszik, nem fog megvalósulni. Az oroszok nem térnek el sajátos, kissé megbizhatatlan módszerüktől és ezzel természetesen megpecsételik a hágai konferencia sorsát is. A Havas-ügynökség erről a következő tudósítást közli: A magántulajdon ügyében kiküldött bizottság mai ülésén

Litvinov a magántulajdon vizsgálódását és a tulajdonosok kártalanítása kérdésében elfoglalt elutasító álláspontját megelébbé formában fenntartotta.

A bizottság elnöke a bizottság tagjai nevében a tárgyalás folytatását hiábavalónak mondta. Az oroszok kijelentették, hogy a szakításért való felelősséget a hatalmakra hárítják. A francia forrásból eredő hírt megerősíti a Reuter-ügynökség is. Az angol felhivatalos is úgy értesül a konferencia elnökétől, hogy az Országok dila elfoglalt magatartás következtében a tárgyalások folytatása céltalan.

Passzivitásra készül a magyar ellenzék

Andrássyék királypöre felborulással helyeztetik a helyzetet

Budapestről jelentik: A budapesti főügyészség átiratot intézett a magyar nemzetgyűléshez s azt kérte, hogy függesszék fel a királypörben érdekelt képviselőknek, Andrássy Gyula grófnak, Sigray Antal grófnak és Rakovszky Istvánnak mentelmi jogát. Az átirat hamarosan tárgyalásra kerül a mentelmi bizottságban. Általános a meggyőződés, hogy ez az ügy áraszon fog hatni a parlamenti viszonyokra és közel a veszély, hogy felborul a helyzet, miután olyan anyag kerül megvitatásra, mely kényes természeténél fogva egyáltalán nem alkalmas a kedélyek megnyugtatására, sőt ellenkezőleg, komplikációknak a magvát rejti magában. Főleg Teleki Pál gróf fáradozott az ellentétek elsimításán azzal a kimondott céllal, hogy a IV. Károly magyarországi látogatásában részes politikusok teljes amnestiát kapjanak. Már úgy látszott, hogy a kényes kérdés nyugvópontpra fog jutni, amikor hirtelen megakadt a tárgyalás és dithidathatallan ür keletkezett. Miután az érdekelt politikusok semmi szín alatt sem akarták elfogadni azt a megoldást, hogy amnestia útján rendezzék a kérdést, a kormány számára nem maradt más ut, mint az, hogy szabad folyást engedjen a bírói eljárásnak.

Politikai körökben komolyan számolnak azzal a lehetőséggel, hogy már a mentelmi bizottság ülésén nagyon kiéleződnek az ellentétek, ami lényegesen súlyosbitani fogja a kormány parlamenti állását, sőt könnyen lehetséges, hogy a nemzetgyűlés közel jut a meddőséghez. Bizonyosra veszik, hogy még a nemzetgyűlés nyári szünete előtt kell döntenie Andrássyék ügyében, miután valószínű, hogy már szeptemberben kerül sor a királypörré. Minden jel arra vall, hogy ez a kérdés elementáris erővel kerül majd az előtérbe és arra készteti a legitimitást, hogy élesebb fegyverekkel hadakozzanak a kormány ellen a nemzetgyűlésen. Ilyen formán nagyon bizonytalannak látszik az az együttműködés, a melyet a parlament összes pártjai a gazdasági problémák megoldása céljából kilitásba helyeztek.

Nem tartják lehetetlennek azt sem, hogy az ellenzék hamarosan passzív rezisztenciába vonul, mert úgy látja, hogy a kormány presztizskérdésekkel dolgozik olyan témák megvitatásánál is, amelyeknél teljesen le kellene tompulni a pártambícióknak. Éppen a drágasági bizottság ülésén bizonyította be a kormánypárt, hogy csak azért sem deferál az ellenzéknek, inkább átcsempeszi a

magya táborába más formában az ellenzéki indítványokat, csak hogy ne kelljen az ellenzék indítványait diadalra vinnie. Ebből azt látja az ellenzék, hogy a kormánypárt szelőködni akar a népszerűségben s az ellenzéknek csak mellékszerepet szán bizonyos kérdések megbeszélésénél. Az ellenzékiek nem látják őszintének a treuga deit s ebből szükség esetén le is vonják a konzekvenciát.

Debreczen nem üdözti Nagyatidit

Szabó István miniszteri kinevezéséről Debreczen városát is értesítette. A város legutóbbi közgyűlésén tárgyalta a leiratot és Degenfeld József gróf indítványára üdvözlés nélkül egyszerűen tudomásul vette a földművelésügyi miniszter leiratát.

Fürdőélet Becskereken

A becskereki korzón egy lelket se látni, az utcák üresek, csak itt-ott lézeng egy-két homlokát törő izzadt ember. A sárcsarnokok »kerteiben« néhány ember sörözik, de a hideg söröl mintha még inkább melegek lenne az embereknek. Becskereken, ilyenkor kánikulában, minden épkezláb ember a Begába menekül.

A szelid, csöndesvizű Begán nyáron szokatlan élénkség, láрма, sürgés-forgás támad. Kisebb-nagyobb hajók, motorcsónakok, szines apró csónokok egész raja jelenik meg a vizen. A Bega egész hosszában fürdővé változik át és a cukorkagyártól az olajgyárig, sőt még azontul is tele van uszó alakokkal, szines toaletti nőekkel, meztelen férfiakkal, viháncoló gyerekekkel.

Minden tíz lépésre egy kabin, odébb kabinesport, három-négy fürdőház, de a part mentén húzódo házakból is egyre-másra sétálnak ki az uszótoalettes hölgyek és férfiak. Minden házból lépcső visz le a vízbe, a lépcsőkön ruhátlan gyerekek ülnek, sívalkoknak.

Délután négy óraker büszkén, gögősen vonul végig a vizen a legnagyobb begai személyszállító gőzös: a titeli hajó. A víz tele van emberekkel és a hajó méltóságos túlköléssel figyelemzeti az embereket, hogy térjenek ki az útból, különben elgázolja őket. Ekkor megkezdődik az uszóverseny. A gyerekek csapata versenyt uszik a hátaól, majd felkapaszkodnak a hajó mentőcsónakjára. A hajó egy ideig büszkén állja a versenyt, de csakhamar észreveszi, hogy az uszócsapata kezdi megelőzni. Ezt a szegényt a büszke hajó mégse bírja elviselni. Egy hajóselegény hosszú ostorral csapkod az elől uszó felé. Ezzel a sport-szerűen eljárással azólan véget is ér az uszóverseny, a fürdőzők nevetve állnak félre, a hajó pedig méltóság-teljesen vonul a kikötő felé.

Fodros hullámok pajkos látéka mossa a partot és hús szelét hajt a tikkadt partra. A kabinok mélyéből előkerülnek a bolyhos fürdőköppenyek.

ROSSIA—FONCIÉRE

biztosító és vizsontbiztosító társaság.
Az SHS. állam legnagyobb nemzeti intézete.

Fiókgazgatóság: Subotica (Hitelbank walota)
Főügynökség: Subotica; Közgazdasági Bank és Somborban: Bácsmegyei Agrárkassza.

Keveset alszanak a gyermekek

Párisi orvosi ankét a legmodernebb gyermekveszedelemről

A gyermekeknek is, a felnőtteknek is alvása van szükségük, ez az alvás azonban, amiként most kiderült, az élet mai körülményei között, különösen pedig a városokban, csak igen ritkán kielégítő mennyiségű. Súlyos veszedelem ez, amelyre egy francia orvos, dr. Malcolm Gross hívja fel a nagyközönség figyelmét.

A hiányos alváshoz a gyermekek lassanként szoknak hozzá, oly módon, hogy nem közlik hozzátartozóikkal álmoságukat, illetve azt, hogy az alvásuk nem frissítette fel őket teljesen. Az elégtelen alvásnak a következménye csakhamar meglátszanak általában fizikai állapotukon és kisebb-nagyobb lelki zavaraikon, amelyeket a legnagyobb figyelemmel kell kísérnünk. A hat éves gyermekek több mint tizennégyórát alvása van naponként szükségük. Tizenöt éves koráig minden gyermeknek legalább tizenegy órát kell aludnia s egészen tizenkilenc éves koráig huszonegy órából legalább kilenc és fél órát kell alvásában töltenie az erőszégyes embernek.

Ez az orvosi megállapítás bizony alaposan eltér a klasszikus felfogástól, amely szerint öt-hat óra elegendő az alvása, négy-öt óra kevés az alvása. Nem tudjuk, hogy az ó-borban erősebbek és ellenállóbbak voltak-e az emberek, de annyi bizonyos, hogy a mai ember sokszor elviselhetetlenül súlyosnak tudja különösen a háború utáni modern élet terheit, az örület gyorsaságú tempót s annak technikai felszereléseit, amelyek közül elég itt illó tisztelettel a telefonra, a nagyvárosi zajra, a villamosok csilingelésére emlékeztetünk.

A francia orvos mindenesetre olyan számokat közölött a gyermekek alszási szükségleteiről, amelyeket csak a legkritikábil esetekben taranak be. Dr. Malcolm Gross, aki öb ezer elemi iskolai gyermeket vizsgált meg, azt a megfigyelést tette, hogy a három és hat év közötti lévő gyermekek általában nem alusszák ki a maguk alvási szükségletét. A legtöbbször alvó kilenc órát alszanak s ez az elégtelen alvás meglátszik kusza tekintetükön, értelmi fejlődésük hiányain és általában min-

dig busongó kedélyükön. Igen fontos ez a kérdés a gyermekek emlékező tevélség szempontjából is, Tudvalevő, hogy a gyermekek memóriája jobb a felnőtteknél. Ez a képességük azonban csak akkor tud természetes igazgálatossággal működni, hogyha elég hosszú alvásban elléltött éjszaka pó-

tolja a nappalnak szellembeli kiadásait. Fontos ez a kérdés természetesen nemcsak az egészen kiskorú gyermekek, hanem a serdülő ifjak életében is. Éppen ezért a francia orvosi akadémia legközelebb nagy ankétot hív össze, amelyben alaposan megvitatják ezeket a megfigyeléseket.

Vén Európa — ifju Kína

Egy kínai államférfi a kínai államberendezkedést ajánlja a feldúlt Európának

A washingtoni konferencián annak idején a kínai delegációnak egy tagja erősen magára vonta a figyelmet. Akkoriban megemlékeztek a róla az amerikai lapok s nyomokban az európai sajtó is irt éles észjárásáról, nagy műveltségéről, nyugodt, szeretetreméltó és diplomatikus modoráról. **Chang Hsin Hainak** hívják azt a kínai államférfit, aki most a Nation című newyorki lapnak egy kínai különírásmában igen érdekes, több tekintetben figyelemreméltó tanulmányt írt Európáról. Mi európaiak különösen érdeklődéssel olvashatjuk ennek a kínai diplomatának a gondolatait, mert hiszen ezek a gondolatok nem mondanak sem többet, sem kevesebbet annál az érdekes megállapításnál, hogy

*Európa, a fejlődés világa, kivé-
nült és megrokkant, megmere-
vült és elavult — a modern és
ifju Kína mellett.*

És nem filozófiáról, sem költészetről nincs itt szó, hanem **társadalmi és politikai berendezésekről.**

De hallgassuk magat a kínai államférfit. Többek közt a következőket írja:

— Nem férhet kétség ahhoz, hogy a nyugati államok most történelmüknek legkritikusabb korszakát élék át. Mindenütt Európában, a leggyőzöttekneképp, mint a győzöknél **nyugtalanúságot, zavart, türelmetlenséget, óhséget látunk.** Gyakran hallhatjuk, hogy a civilizáció fejlődése és hanyatlása szinte matematikailag görbék szerint megy végbe s ezeket a görbéket szinte a sors állapítja meg, úgy hogy **nincs emberi hatalom, amely változtatni tudna rajtuk.** Így aztán történetiről és filozófiákról nem tudnak ellenállni annak a kísértésnek, hogy a **mostani**

nyugati világot a római birodalom utolsó napjaira hasonlítsák össze.

— Pedig nincs szükség feltétlenül ilyen univerzális pesszimizmusra. Ha igaz az, hogy a nyugati civilizáció most elérte a hanyatlásnak matematikailag görbéjét, miért jelentené ez föltétlenül azt, hogy meg is semmisül a nyugati kultúra s nem azt, hogy **csak a régi rend bomlik fel s egy új rend készülök az életre.**

En ugyanis az **utóbbi húsz év** az egyik rendről való átérés a másikra szükségképpen maga után von egy bizonyos ideig tartó káoszt. Európa és Kína is ebben a kaotikus állapotban vannak most. Ez a jelenlegi káosz, véleményem szerint, az **erőnek a jele és minden csak attól függ, hogy a rendtelenségnek milyennek lesznek a gyümölcsei, hogy vajjon ez a káosz a civilizációnak a végét, vagy pedig egy új felvirágzásnak a kezdetét jelenti-e.**

— Bizonyos, hogy könnyen vonható párhuzamok a mai nyugati világ és a között a római világ között, amely a III. századtól az V. századig tartott. Egy körülmény azonban mindenesetre feltűnik itt a szemlélőnek. **Ez pedig az a körülmény, hogy az ugynevezett szuverén hatalom felbomlóban van és a központi tekintély egyre gyengül.**

Mig azonban a római imperializmus hatalmat a barbárok benyomulása ásta alá, addig

a mai imperializmus hatalmat lassanként onnőnhibáit bontják le,

főként azért, hogy az emberiség egyre nagyobb felvilágosodottságra, egyre több tapasztalatra tesz szert. Nem számít itt az, hogy az egyes nyugati államokban mióta áll fenn a demokrácia, mint a politikai beren-

dezkedés formája. Amerika a legelső demokratikus állam és mégis a mai a legerősebben centralizált tekintélye. Az autoritárnak ez az eszméje azonban napjainkban először szenved el a legmélyrehatóbb támadásokat a politikai gondolkodók részéről. Azt, amit ezek a politikai gondolkodók a központi tekintély helyébe akarnak állítani, a pluralisztikus állam eszméjének lehetne nevezni. Ez a gondolat egyre nagyobb gyorsasággal terjed el a világon.

— Mutatja ezt a szocializmus népszerűsödése is. De bármennyire elfordultak is a gondolkodók a nacionalizmusról és térnek át egyre nagyobb szenvedéllyel a szocializmusra, **ezek a gondolkodók még mindig nem tudták túlnéni magukat az államnak, illetve a nemzetnek a gondolatán. Végeredményben a szocializmus csak egyik tekintélyelvnek a felváltását jelent a másikkal, amint ezt Oroszországban is láthatjuk.** A régi rendnek a félreértései, az egész mai nyugtalan káosz csak akkor fognak megszűnni, ha a mai államességmet teljességgel feladjuk és teljes lélekkel előkészítjük az új erőt. **És itten**

igen előnyös volna a nyugati nemzetek számára, ha alaposabban megvizsgálnák azt a politikai filozófiát, amelyet a kínaiak képviselnek és amely a kínai kultúra alapját alkotja.

— A kínaiak érdeme, hogy egyáltalán nem ismerik el az államnak mint olyannak önálló létét. Mindenfelől halljuk azt a kritikát, hogy nem lehet segíteni a kínai népet, mert nem fejlesztette ki magából az államnak, a nemzetnek a gondolatát. Ez a kritika helytálló akkor, hogyha az ítélet mértékétől a nyugati világ eszményét vesszük. Hogyha a politikai eszlekedeteknél mindent a fizikai hatalomra, mindent a hódításra állítanak be, akkor valóban szükséges, hogy az a nép, amely tárgya a támadásnak, minden erejét összeszedje, egységes nemzetet alkosson és minden erővel megkísérelje a támadó hatalom visszaverését. Valóban ez történtük most Kínában is és az ég mentse meg minket attól, hogy minket egyszer militaristáknak, borzalmasoknak, barbároknak és még egyéb efféléknek tekintsenek akkor, ha leverjük a Nyugatot. Mert

Rómeó és Julia

írta: Csölnoky László

Violának, a vidéki szubretnek sejtémesen pompás, bársnyos szemei voltak. Az ifjú költő, a művésznő lovagja ezeket a szemeket egy szonettben a tengerhez, egy madrigálban a viharfelhős éghez, egy rondóban La Vallière kisasszony szeméhez, egy gázélen pedig a Sirász rózsaberkei felett ragyogó naphoz hasonlította. Végül egy terzinában fértias nyílással bevallotta, hogy ő ezeknek a szemeknek még az illatát is érzi, mint a nyíló virágnak.

Viola nemcsak türe ezt a túzijátékot, de határozottan gyönyörködött is benne és egy eszeget szerette is a költőt. De éppen csak egy eszeget. Ezért volt, hogy Champfort aforizmjában, amely szerint a szerelm két elképzelés kicserélése és két epidemis érintkezése, megmaradt az első tételnél és nem volt hajlandó áttérni a másodikra is, a melyet pedig az ifjú költő lényegesen fontosabbnak tartott az elsőnél.

De hiába tartotta bármilyennek, mindez nem változtatott a dolgok állásán. Ezért bánatában több ízben felszóllította az égitesteket, hogy morzsolják össze öt pályáruknak zord ivén, majd a longobardokat, alánokat, gótokat és markomannokat kezdte biztatni, hogy gázolják össze félelmes paripáikkal, de ezek a kezdeményezései sem vezettek eredményre. Dallamos íajveszékeltésére nem következett sem az aforizma második tétele, sem a zord halál.

Akkor egy ottáva rimában nagy han-

gon felkiáltott és Rómeót, a szerelm halhatatlan lovagját hívta segítségül.

És Rómeó segített.

Ötleget adott a költőnek, azzal a segített rajta.

Amikor beesteledett, a költő különös gondallal átöltözött. Cipőjét tünával renováltá, divatos gallert szabott magának kartonpapírból, mellényére fölvarratta a hiányzó gombokat és a nadrágja szegélyét gondosan körmetélté. Aztán magáhozvett némi pénzt, mert csak némi pénz állt a rendelkezésére és elment a színház vendéglőjébe.

Viola már ott volt. Odaült melléje és amikor senki sem figyelt rájuk, halkán a fülébe suttant:

— Művésznő, amikor az ön ablakait látom ott a kert felett, mindig Julia ablaka jut az eszembe. Hallom csattogni a bus hímőket, a reggélközöntő paszirtát és látni vélem a kötelhágcsót, amely hivatogatón hímálozók a lanyha éjszakai szőben!

A művésznő figyelni kezdett.

— Ha nem volna hozzám oly rüdes, óh Viola — folytatta a költő —, ha a szerelmet nemcsak az ajkán, hanem a szívében is hordaná, felhágnék az ablakába, mint Rómeó... kötelhágcsót!

— De van-e kötelhágcsód, te éhenkö-rász? — kérdezte a művésznő meleg közvételésséggel.

A költő szíve feldobant.

— Van! — mondta diadalmos örömmel. — Hogyne volna!... És amikor előhonne az irigy regg és kezdend énekét a paszirta...

— Ne öbégass pipikém, azt én már

jobban tudom! — mondta a művésznő regévenesen és szavahí kezdett.

Már menni készülsz? Még nem virrad Nem a paszirta volt, de a filemüle, Félnék füled mitől megrezzene!

Paszirta volt, a reggel hímőke, Nem filemüle! Nézd, már irgy szögelyez a felhőknek kárpitát!...

— Igen, édes, igen! — mondta a költő kissé nyugtalanul, mert attól tartott, hogy a művésznő végig el akarja mondani az isteni drámát. — De tudod-e, mi jut eszembe ezekről az igék-ről? — folytatta hűvel. — Szeretnék egy paszirtát, amelyet zöld kalikában odakasztanának az ablakodra, hogy érezhetnék a válás fájo gyöngörűségeit, amikor hajnalban megszólalna!

A művésznő kedélye hajlékony, a fantáziaja pedig élénk és gyors volt. Hirtelen elképzelte a helyzetet és ennek hatása alatt odahatította a fejét a költő vállára és lehunyta a szemét. Oly máris volt az amit most hallott, mint a madrigálok és terzinák, amelyekből nem értett meg egyetlen szót sem!

A költő szíve lézasan vert, de a gondolatái még sebesebben száguldoztak. Kijött a vascorából, gondolta, a maradék pénzen pedig beszerzi a paszirtát. Igaz, hogy akkor nem marad semmije, de az nem baj, mert holnap már ötidőle, nemokára itt az eszeje és ő megkapja a fizetését. Mert a költségen kívül segéskeszkeztője is volt az odaváló lapnak.

Amikor elváltak, Viola forró kézzorítással azt suttogta:

— Tehát holnap!

— Holnap! — mondta a költő és el-sietett a tüzőtöparancsnokhoz, hogy töle kérjen lélesőn kötelhágcsót.

A madarat csak másnap szerezte be. Ekkorl a vásárlás körül azonban némi bajok történtek.

A madárkereskedő ugyanis enyhén, megbocsátóan mosolygott és kijelentette, hogy paszirtát nem érdemes tartania, mert csak minden éreztetésben jön egy szabadonjáró örült, aki ezt a madarat keresi. Azt az álnótát tette azonban a költőnek, hogy vásároljon inkább egy galambot, az éppen olyan jól be fogja tölteni a tisztjét, mint a paszirta.

— Topp! — mondta a költő érdekesen és megvette a galambot.

Mivel a vásár után egyetlen potturája sem maradt, aznap nem vascorázott, hanem fölszerelve a kötelhágcsóval és a kalikával, repeső szívvél sietett a művésznőhöz. A kötelhágcsót csak erkölcsi értelemben használta, mert Viola ablaka olyan alacsony volt, hogy egyszerűen csak be kellett lépnie rajta.

— De hiszen ez nem paszirta, hanem galamb! — mondta a művésznő csodálkozva, amikor a madarat meglátta.

— Valóban, ez galamb, de ez ne ag-gasszon, édesem! — mondta a költő. — A madárkereskedőnek nem volt paszirtája, de biztosított róla, hogy a szerelmének ez a turbékoló szimbóluma is olyan pontosan jelzi a hajnali öt órát, mint valami angol kronométer!

A kalikát nagy gondallal felakasztot-

ebben az esetben csak arról volna szó, hogy a Nyugat önmagát győzte le.

— A kínaiak politikai filozófiája nem tesz különbséget állam és egyén között. Az az állam, amelyet a nyugat alkotott meg, a kínaiak számára egyszerűen nincs. Ez pedig nem a mi gyengeségünk, hanem a mi erőnk.

A kínai diplomata végül is *Concilius*-t és a kínai államrendezkedést ajánlja Európának, ha meg akar menekülni mai káoszából.

A spájz tragédiája

— Szegény háziasszonyok! —

A piacon ilyenkor már régen megindult a nagy bevásárlás. Hatalmas ruháskosarak festették sárgára a piac útjait. A legszélsőbb perifériákról is ideözönlöttek a háziasszonyok, mert itt volt mindenkor a legolcsóbb a gyümölcs, zöldségek és az uborka. A háború előtti esztendőkhöz egy közepes jövedelmű polgári család 3—400 paprikát és ugyanannyi uborkát, egy mázsa paradicsomot, 15—20 kiló barack-levkárt, 30—40 kiló mindenféle gyümölcsöt és 50—70 kiló zöldséget rakott el télire. Azóta az igények megkisebbedtek. Az utóbbi években csakhogy éppen valami kevés került az élelőkamrába. Most pedig? Nézzünk végig a mai helipiacon és egy perccel tisztázza jövőnk azzal, hogy a háziasszony igényei a mindennapi megélhetés biztosításával is megelégszenek. A holnap külön gond. A tél? Arra nem gondolhat senki, mert nincs anyagi tehetése hozzá.

Az edénypiacra kevés a felhozatal. A szállási ember jól tudja, nincs anynyi pénze a városnak, amennyire ő a portékáját adja. Inkább nem hozza fel a piacra. Az árusok az árakat erősen tartják, pedig a kereslet nem valami nagy. A zöldséglelőkből csak a mindennapi szükségletre vásárolnak és a gyümölcsből is csak éppen anynyi.

Magánfogatokon jön ugyan minden nap két-három elegáns hölgy és két család, meg a kocsi alig győzi felpakolni a kocsi a bevásárolt holmit. De akik gyalog jönnek és villamoson, azok járnak-kelnek a piacon és amikor hazafelé indulnak, csaknem olyan lapos a szatyruk, mint mikor kijöttek a piacra.

ták az ablakra, a kötélfűrészt pedig felhúzták, óvatosan körültekintve, hogy a Capuletтик valamelyike nem látja-e meg őket?

Reggel öt óra körül a galamb elkezdett turbékolni.

— Hallod, szerelmem? — kérdezte a művész.

— Hallom! — mondta a költő, felriadva álomból. — De azt hiszem, ez az undok állat siet, mert úgy érzem, mintha még csak éjfél után egy óra volna... Ha fölkelünk, majd visszazigazítom!

A következő pillanatban azonban valami olyasmit kezdett érezni, ami hátraozottan a reggel mellett tanuskodott.

Éhes volt, kegyetlenül éhes. És ezt nyomban be is vallotta szerelmesének nyíltan, férfiasan.

— Hja, fiám, a szerelem!... És tudod-e, hogy én is pokolian éhes vagyok!

Tétován, tanácstalanul néztek össze, de a tekintetük akkor véletlenül az ablakra esett.

Meglátták a galambot. Hirtelen összenéztek újra és ebben az összenézésben halálítélet foglaltott.

Tíz perc múlva a szerelem szelidszemű hírnöke ott sült a szalonasztáron. A szerelmesek pedig föléjehajolva néztek és szemükből könny fakadt.

Hazug könnyök, képmutatás bánat! A *vdzshazmatól* könnyeztek.

Ropogós megyy piroslik az egyik kosárban, befőzésre szebbet sem lehet kívánni, 30 korona egy kiló. Igaz ugyan, hogy 20 koronáért is kapni, de azt már nem lehet eltenni télire. Szép sárga barack — milyen jó levkár lenne belőle — 60 koronáért kínálta magát. A silányabb megelégszik, ha 40 koronát adnak érte. Az alma és a körte 30 és 40 korona között ingadozik.

A zöldséglelők közül a zöldbab idénye van most itt. Husz koronába kerül. A paprika túlságosan drága, 3—4 korona egy darab. A savanytani való uborka kilója pedig 16 koronába kerül.

Ilyen magas árak mellett azután érthető, hogy az élelőkamrák üresen maradnak az idén és a stélászik sem fognak roskadozni a sok-sok tej befőttes üveg alatt. A cukor ára is jó magas, már pedig cukor nélkül nem lehet gyümölcsöt eltenni télire. Nincs is a piacon most vásár. Csak áru van és árusok és tépelődő asszonyok, akik nem tudnak venni pénzükért.

Az asszonyok egyik árustól a másikhoz mennek. Az árakat vizsgálják szomorúan és lemondó reménytelenséggel.

Ezer dinár semmi se volna ahhoz, hogy télire eltehesünk valamit — hangoztatják.

És a szájukból bugyborékol a panasz. Minden drága és a pénzük olyan kevés. Jól ismerik egymást. Napról-napra találkoznak a piacon, de mindig csak keveset vásárolnak. Talán csak azért jönnek ki, hogy megnézzék, nem olcsóbbodott-e a piac.

Két szép fiatal asszony beszélget a befőzésről. Az egyik pár hónapja házias, azon panaszkodik, hogy egyetlen befőttes üvege sincs. Már pedig most üveget csak a milliomosok vehetnek.

— Ne busulj! — vigasztalja a másik. — Nekem sok üvegem volt. De mindet eladtam. Öt-tíz koronát kaptam a kisebbekért, a nagyokért ötvenet is. Kelltet kenyérré.

Három öreg uriaasszony megy mögöttük és hallgatják beszélgetésüket.

— Bizony! — szólal meg csaknem egyszerre mind a három. — El kell adni az üvegeket.

Egy értelmes öszeres ott sürgörög a piacon, az asszonyok között és halkán odaszól egynek-egynek:

— Üveget veszek!

Az asszonyok pedig megadják címüket és délután lebonyolódik az üzlet.

— Ures lesz egészen a spájzom! — szól egy fiatal hölgy az öszeresnek.

— Vegye meg a stélászik is belőle! Azután — teszi hozzá és fölnevet — ugyis olyan nagy a lakásinség, jó pénzért kiadom szobáknak a spájzom.

Ez a tréfa olyan jó, de olyan nagyon jó, hogy sirni muszáj rajta.

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemi betegnek részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroksa-féle ház.

(x) **Dr. Kosztolányi Árpád** orvos rendel Wilsonova-utca 34. szám alatt (a polg.-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegeknek délelőtt 9—11-ig, bór- és nemi-betegségeknek délután fél 3-tól fél 5-ig és fél 7-től fél 8-ig.

(*) **Legszebben és legkellemesebben** eltöltheti az estét a Salome Bár-ban. Kiváló műsor, legkitűnőbb attrakciók, opera és legjobb komikus jelenetek. Műsor után a híres «Sketch» egyfelvonásos előadás, amelyben mint főszereplők Barotov, Novszki és a moszkvai operett-színház elismert primadonnája: Adriánov, játszanak. A műsor szigorúan családilegű. Jó szellőztető kellemes hűvösséget szolgáltat. Az étel- és ital-árak mérsékeltek, a kiszolgálás gyors és szolid. Műsor után modern szülő és csoportos parkettáncok zongora és Markovics Janesi zenekíséréte mellett. Az igazgatóság. 4643

Férfi és női ruhákat 100 év óta
fest és tisztít

Husvéth István kelmetestő és vegytisztító gyára Sombor, kétkéti gyáratól kéren miniat és ajánlatot.

(*) **Roth Olga** kozmetikai intézetben Kr. Alexandrova-utca 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, főemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhamlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítmények, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő és szeplőkencsők stb. 2804

Kérdezze

3350
meg háziorvosát és ő is igazolni fogja, hogy jó és megbízható fertőtlenítőszernek egy háztartásban sem szabad hiányozni. Sebek és sérülések kínosására, a betegágyon való fertőtlenítésre, hólygok intim tolettjéhez legjobb szer a

1—2 százalékos oldatban. A Lysiform évtizedek óta bevált, tudományosan megvizsgált fertőtlenítő szer. — Kapható használati utasítással minden gyógyszerárban és drogueriarban.

Földarústit Jugoszlávia területére:
Jugopharmacia D.D.
Zagreb, Prilaz 12.

Vizsonteladókknak magas engedmény!
Kérjen ajánlatot!

(*) **A tükör előtt** napról-napra megfigyelheti, miképpen jelenik meg szebben és ifjabbban, ha Feller patikus 25 év óta kedvelt és elismert szépségzsereit használja: «Feller Elsa» arc- és bőrkendőcs, Feller «Elsa» Ta nochima hajnövesztő kenőcs, (2 tégegy minden kenőcsből franko 80 korona), Feller «Elsa» liioimteszappan, legjobb szépségzappan 4 drb bérmértve 120 korona. Szétküldi: Feller V. Jenő Stubica Donja, Centrál 185. szám.

Fogorvos urak figyelmébe!

Fogorvos urak kérjenek árjegyzéket.

Reinitz i Berger
Osijek,
zubotehnički laboratorij
I. Destičina-utica 11.

3541

ELTÉREK

— **Suboticei jogakadémiai tanár** a bécsi állami levéltárban. A külügyminiszterium a beogradi tudományos akadémiával egyetértéssel meghívta Ivics Alexa drt a suboticei jogi fakultás tanárát, a kiváló történetrőt, hogy a bécsi volt állami és hadi levéltárban végezzen kutatásokat és írja meg a szerbneknek Horvátországba és Szlavoniába való beköltözésének 17-ik századbeli történetét.

— **Az albán hadsereg.** Trianóból jelentik: Achmed bég hadügyminiszter befejezte a hadsereg újjászervezését, melynek létszámát huszezer fővel emelték föl. Ez igen tekintélyes szám Albánia lakosságához képest. Jelenleg az 1901., 1902. és 1903-as korosztályok vannak fegyverben.

— **Vízvezetési akció a Vajdaságban.** Beogradból jelentik, hogy a földművelésügyi miniszterium, a vízügyi miniszteriummal egyetértéssel tervezetet dolgozott ki, amely szerint Bácskában és a Bánátban körülbelül 100.000 hold termőföldet lehetne nyerni, megfelelő vízvezetési és szarítási munkálatokkal. A kormány állítólag el van határozva, hogy ezt az akciót meg is csinálja.

— **Munkafelügyelő kongresszusa.** Az állami munkaügyi hivatalok főnökei július 17-én Sarajevóban országos kongresszust tartanak. A kongresszuson az egységes szabályzat ügyét beszélük meg.

— **A kisebbségi kérdés a Népliga előtt.** A Népliga július 17-én kezdődő ülészaka foglalkozni fog a nemzeti kisebbségek kérdésével is. Az SHS kormány ezeken a tárgyalásokon képviselteti magát.

— **A budapesti jóvátételi bizottság új elnöke.** Budapestről jelentik: Jean Herbert, a budapesti jóvátételi bizottság volt elnökének helyett hír szerint Folkins fogja elfoglalni, aki angol nemzetiségű és ezidőszent a jóvátételi bizottság párisi központjában a pénzügyi szakosztály egyik vezetője.

— **Pusztító jégeső Budapesten.** Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt nagy jégeső volt, mely az épületeken több helyütt károkat okozott. A mezőgazdasági múzeum déli frontján az összes ablakokat betörte, a laboratorium nehéz üvegajtaja megsemmisült és az értékes gyűjteményben is nagy kárt okozott.

— **Az olasz-albán konfliktus.** Tiranából jelentik: Az olasz-albán viszály az olasz kereskedelmi, közoktatási és kulturális intézmények kérdésében erősen kiélesedett. Az olaszok beleegyeznek az olasz kereskedelmi és bankvállalatok, iskolák és egyházak beállításába, ha a postahivatalokat és hasonló intézményeket megtartatják. Az albán hazafias ifjusági egyesületek mindenféle gyűléseket tartanak, melyeken az olasz uralom minden nyomának eltüntetését és az olasz alativalók kiutasítását követelik.

— **Portugáliában is nagy a drágaság.** Lisszabonból jelentik: A drágaság itt olyan tünetekre adott alkalmat, amelyekben még a hadsereg tagjai is résztvettek. A kormány több tiszteletartóztatott

— **Nyugalmozott törvényszéki irodáigazgató.** Novisádról jelentik: Az igazságügyminiszter Halmay Ede novisádi törvényszéki irodáigazgatót nyugdíjazta és helyette Petrovics Leontint, a belaczkvai törvényszék eddigi irodáigazgatóját nevezte ki.

— **Negyvenmillió kereskedelmi vállalat alakul Stara-Kanizsán.** Stara-Kanizsáról jelentik: Stara-Kanizsán Vajdasági Kereskedelmi Részvénytársaság cég által negyvenmillió korona alapítókéval új kereskedelmi vállalat van alakulóban. A részvényeket főképpen bánáti kereskedők körében helyezik el, de az alapításnál érdekelve vannak egyes zagrebi, novisádi és beogradai pénzintézetek is.

— **Végleges határ az SHS. királyság és Ausztria között.** Beogradból jelentik: A Mariborban két éve működő határkiigazító bizottság, miután az SHS. királyság és Ausztria között a határkérdést rendezte, befejezte működését.

— **Miből élnek a hágat orosz delegátusok?** Hágából jelentik: A konferencián részvevő orosz delegátusok szállalati számláikat a magukkal hozott ékszerekkel és drágakövekkel fogják kiegyenlíteni. Amsterdamból és Antwerpenből több ékszerész hívta meg, hogy az ékszerek megvételére ajánlatot tegyenek.

— **Leesett a vonatról.** Csütörtökön délután Vrhasz állomás közelében a Beogradból Subotícára robogó gyorsvonatról leesett Kádár József suboticiai lakos. A vrhaszi állomást értesítették a balesetről, mire a megsérült utast beszállították Vrhaszra, ahonnan az esti személyvonattal Subotícára hozták. A mentők az állomásról a kórházba vitték. A vizsgálat megállapította, hogy kádár a vonat lépcsőjén állott és leszédült. Kádár állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Ujabb óskori lelet Pécsen.** A pécsi értékes műkincsek száma újjakkal és nem kevésbé értékesekkel szaporodott. Mint onnan jelentik, a székesegyház vízmunkálatai közben az egyik torony alól régi római eredetű sirkő került elő. A legfontosabb lelet egy kőpálmara maradványa, amely valószínűleg a kilencedik századból való és egyike annak az óskámpónak, amelyekről a várost elnevezték.

— **Uj osztrák százkoronások.** Bécsből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet bocsátott ki az új osztrák százkoronások kibocsátásáról és a régi felbűlyegzett bankjegyek bevonásáról. A bevont százkoronás bankjegyeket a bécsi főintézetnél, vagy a fiókjainál 1922. december 31-éig lehet beváltani.

— **Felismert holttest.** Megirtuk, hogy a novisádi Krajla Petra-csatornában egy férfi-holttestet találtak, amelynek személyazonosságát nem tudták megállapítani. A rendőrség a hullaházba szállította és közzéemlékeztette. Jelenkezett Friski János utca-seprő, aki felismerte benne Gizik János 63 éves éjjeli őrt.

— **Hintze lesz a moszkvai német nagykövét.** Berlinből jelentik: A Berliner Mitagszeitung megbízható forrásból arról értesül, hogy Hintze volt miniszternek, II. Vilmos császár uralkodása utolsó államtitkárának, moszkvai német nagykövetté való kinevezése küszöbön áll. Moszkva ehhez a kinevezéshez nemcsak hozzájárult, hanem azt melegen üdvözölte is.

— **Nagy tűzvész Smederovóban.** Beogradból jelentik: A smederovói sőgyedárúsítás épületében szétörtökön éjjel tűz ütött ki. A hatalmas épület a lángok martaléka lett. A tűzoltóságnak a legnagyobb erőfeszítéssel sem sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni, úgy, hogy a környéken levő házak is leégtek. A reggeli órákban érkezett meg a beogradai tűzoltóság segítő osztaga, amelynek sikerült a tüzet lokalizálni. A kár több millió dinár.

— **Az Orgecsnek Bécsben is vannak szervezetei.** A „Prager Presse” jelentése szerint Bécsben leleplezték az Orgecsnek egy itkos szervezetét. A szervezetnek volt tiszték a tagjai, vezetője pedig Kraus főbornok. A bécsi Orgecs titkos fegyverraktárakat tart fenn és fő célja a felsőbbiskolai tanulók katonai kiképzése és monarchista szellemben való nevelése.

— **Meghalt Stara-Kanizsa legöregebb polgára.** Stara-Kanizsáról jelentik, hogy ott 92 éves korában meghalt Pánczél János volt gazda. Kanizsa legöregebb polgárának halála városzerte nagy részvétet kellett.

— **Ujabb betörések Osijeken.** Osijekről jelentik, hogy az osijeki „Die Drau” című német napilap kiadói hivatali helyiségeiben, miáltal a tisztviselők távol voltak, ismeretlen tettesek betörést követtek el. A betörők áikkalcsal fölnyitották az íróasztalokat, amelyekből több ezer dinár értékű posta- és okmánybélyeget vittek el. Ugyanabban az időtájtban Neumann Árpád sőnygkereskedő irodájába is betörték és 4000 dinár készpénz és több irodafelszerelési tárgyat vittek el. Jellemző az osijeki közbiztonsági állapotokra, hogy a betörések a legforgalmasabb utcában történtek s a betörők a helyiségek luszott redőnyeit is fölnyitották.

— **Kifosztották egy budapesti bankigazgató lakását.** Budapestről jelentik: A Magyar-Cseh Iparbank igazgatójának, Engel Jánosnak Országház-tér 16. szám alatti lakását, az igazgató házi napit távolléte alatt ismeretlen tettesek kifosztották. Elvittek minden évszékzót, porcellánt, fémnémeteket, kilenc férfi ruhát, prémet, szőnyegét, szöveteket, ékszereket és egy nagy bronzt álló órát. A betörők nyugodtan, zavartalanul dolgozhattak és az elrabolt holmikat, amint azt az eddigi nyomozás megállapította, berkoicsen szállították el. Az ebédőben, az élskamrában talált készletekből vacsorát rendeztek. A kár több mint három millió korona.

— **Csöd.** A subotici törvényszék elrendelte a csödöt Arustém Géza Pasiceva-utcai rövidáru nagykereskedő összes ingó és ingatlan vagyonára. A törvényszék tőmegmondokul Kellert Benő dr. ügyvédet rendelte ki, helyettes tőmegmondokul Lóránt Zoltán dr. ügyvéd. Bejelentési határidő szeptember 14. felszámolási tárgyalás határideje október 5.

— **Fertőző állatmegbetegedések Subotícán.** Subotícán a nagy meleggel együtt újból felléptek a fertőző állatmegbetegedések. Több takonykóros eset volt eddig, úgy, hogy már kilenc lovat kellett kiirtani. A takonykór most már szűnőfélben van, azonban újabban a lépfene és a sertésvész, meg sertésorbáné lépett fel nagyobb erővel.

— **Tizennyolc éves korunkban keresztelik meg az oroszokat.** Varsóból jelentik: Az oroszországi orthodox egyházak új intézközése elhatározta, hogy a lakosságot ezentul csak 18 éves korában fogják megkeresztelni, ha az illetők tagjai akarnak lenni az orthodox egyháznak.

— **A határon elfogott tolvaj.** Osijekről jelentik, hogy a határőrség Dálján a vonatban elfogta Szalai András 17 éves fiút, aki Toksin József osijeki tanítótól mintegy 150.000 korona értékű holmit lopott el. A lopott holmit megtalálták nála.

— **Két napig élve eltemette.** Valjevó közelében egy faluban kutat ásott Szimity radijov napszámos, Már 10—15 méternyire volt a föld alatt, amikor a föld beomlott föléte és betemette. Csak két napi munkával tudta a falu népe napfényre hozni a szerencsétlen embert, akit súlyos sérülésekkel Beogradba kórházba szállítottak.

— **Zárt ajkák világszövetsége.** Egy londoni lapban olvassuk, hogy Armstrong Smith angol orvos néhány hónappal ezelőt Skótsországban megalakította a **Padlock Societ**, magyarul: a **lakatársaságot**. A széjjel osztogatott rüpcédulák szerint ugyanis sok ember, közöttük jellemes és erkölcsös egyének is, nem tudnak leszokni arról, hogy embertársaikról rosszat ne beszéljenek. Az új társaság e társadalmi baj ellen lép fel és szimbolikus címe az ellen: **Inkább lakat alatt tartom a nyelvem**, sem hogy embertársamról rosszat mondjak. A lakatársaság tagjai két tanu jelenlétében innepélyesen fogadalmat tesznek arra, hogy soha felebarátjukról kedvezőtlen nem fognak mondani. Egyelőre a szektalapító orvos bizonyos kedvezményeket hajlandó engedélyezni a tagok számára. Így például cselédekről lehet rossz referenciákat adni, sőt a bíróság előtt is szabad terhelő vallomást tenni valaki ellen.

— **Vasuti szerencsétlenség Spanyolországban.** A spanyolországi Pallacia mellett egy személyvonat teljes sebességgel beeszaladt az előtte haladó ugyancsak személyvonatba. Az összeütközésnek harminc halottja és hatvan sebesültje van.

— **Lebontják a Rembrandt-malmot.** Rövid kis közlemény jelent meg az egyik holland hírlapban, De Kampionban arról, hogy lebontják Leydenben, a tengerparti gátak mentén, a Rajna egyik ága mellett azt a malmot, melyben Harmen Geritszoonnak, az egyszerű molnárnak nagy fia: **Rembrandt van Ryn**, először pillantotta meg a napvilágot. Ebben a tengerparti szemlmalomban, az eső, szél, vihar és napfény szabad prédájának kitétt házban predájának kitétt házban élte le Rembrandt gyermekkorát, kívül a polgári világ életén, valahogy mögötte, — mint Verhaeren írja: — mintegy árnyékában. Itt, ebben a malomban kapták meg lelkét először a fény millió játékaiban szinte természetfölötti szép játékaival, hogy álmódjón vissza magának — eredménytelenül. És most a malmot lebontják. A szárnyait már megvették. De Kampion felhívta az illetékesek figyelmét a Rembrandt-malom épésében tartására. Talán mégis sikerül ennek a holland nemzeti emlének elkerülnie sorsát és gondozás alá veszik, mint az amsterdami Rembrandt-házat.

(*) **Ingyen**, nem, de olcsón és izélesen készit ruhákat Fehér angol és francia nődivatszalon Novisad, Kiszácsi-utca 20.

(*) **Az iskolában** is az tanítják: a legjobb női ruhák készülnek Fehér nő divatszalonban. Novisad, Kiszácsi-utca 20.

(*) **Értesítjük** h. helybeli és vidéki üzletfeleinket, hogy f. hó 10-től a nyári hónapok alatt vállalatunknál a hivatalos órák d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig tartatnak. — Kérjük t. üzletfeleinket, hogy üzleti ügyeiket velünk ezen idő alatt elintézní sziveskedjenek. **Commercia d. d. 4720**

SPORT

— **A Sand háziversenye.** A Sand vasárnapi délután szegedi-uti pályáján birkózó- és atlétikai-versenyt rendez. A verseny háziügylet lesz. A birkózásban a Sand ismertnevű birkózó teljes számmal vesznek részt: Szöllösi, Krucser, Perizer, Hirschl, Kss, Korhec, Sefesics, Rosenfeld, Weisz és Kannibál. A program megkezdéséből pontja a sánta Sand tagból összeállított footballcsapat mérközése a női hazenacsapat ellen. Az atlétikai program az atlétika minden ágát magába foglalja: 100, 200, 800, 1600 és 3000 méteres síkfutás, távvalagolás, magasugrás, suly, diszkosz és gerelyvetés lesz.

— **Csohszlovákiai turára mennek a magyar csapatok.** Két-három heti piheő után a magyar csapatok nagy része ismét munkába kezd. Egyelőre csak turákról van szó, melyeknek két-harmadrészt Szlovénországban bonyolítják le. Vasárnap indul utnak a V. A. C. Még az indulás napján Leván játszanak, majd Zsolna, Rózsahagy, Trenčén és Pöstvény kerül sorra. Szombaton és vasárnap Kassán játszik az U. T. E., augusztus 4-én ugyancsak Kassai mérközéssel nyitja meg a Török három hétre tervezett turáját. Kívánatos lenne, ha a zagrebi jugoszláv labdarugó szövetség is feladná eddigi merev álláspontját a magyar csapatokkal szemben és felvennie az érintkezést a magyar labdarugó sportlakkal.

— **A magyar csapat Finnország ellen.** A magyar válogatott csapat, amelyből az MTK-játékosok még Stockholmiban kiváltak, a finnek ellen pénteken, július 14-én Helsingforsban a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet. Fehér — Fogl II., Fogl III. — Szabó, Zloch, Blum — Paulusz, Schwarz, Pataky, Schaller, Hirzer, Tartalék: Himmer.

— **A magyar bírótestület reformjai.** Budapestről jelentik: A bírótestület új vizsgáztató- és oktatási bizottsága e héten tartotta első ülését. Legsűrűbben teendőjének tartotta a footballbírák létszámának szaporítását és ennek elérése végett elhatározták, hogy a jövőben nemcsak elméleti, hanem gyakorlati oktatásban is részesítik a jelölteket. A gyakorlati vizsga abban áll, hogy minden vizsgázónak egy teljes próbameccset kell majd levezetnie. Elhatározta a bizottság azt is, hogy felhívást bocsát ki, melyben különösen a régi játékosokat és volt válogatottakat felkéri, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek bírói vizsgára.

— **Tennisverseny Palicson.** A subotici teniszklub palicsei pályáján vasárnapi délután háziversenyt rendez. A verseny, amint a benevezések számából megállapítható, egy hétnél tovább fog tartani.

TŐZSDE

Zürich, Julius 13. Zárlat. Berlin 125, Nework 522—25, London 2109, Paris 4310, Milánó 2360, Prága 3100. Budapest 0.40. Zagreb 1.55. Varsó 00.950, Bécs 00.2, bélyezve 00.23750.

— **Novisadi terménytőzsde.** Novisad, július 13. Irányzat: szilárd. Buzában, zabban, kukoricában és lisztben élénk üzlet. Eladták: bácskai buza 362.50, bánáti buza pari Senta 370.—, bácskai zab 307.50, bánáti kukorica ab Kikinda 293.75. Kerestek bácskai kukoricát. Novisad környéki 305-ért. Lisztben több kötés. 0-ás szákkal ab Bácska 5.42.50, főzőliszt 5.23.75.

— **Beograd, Julius 13. Zárlat. Valuták:** Frank 660, Lira 372, Lei 4825, Márka 20. Devizák: Paris 670, Milánó 378, Prága 183.50, Bécs 1032, Berlin 19.20, Bukarest 49, Budapest 6.58.

NYILTTÉR.

Felejtethetően völégényem

Hubay János

elhunyta alkalmából mindazoknak a jobbaratoknak és szaktársainak, akik engem nagy bánatomban résztvételükkel felkeresnek, fájó szívvel mondom hálás köszönetet és Isten áldását kérem összes jóakaróimnak.

Hú menyasszonya
Mariska.

Értesítés.

Koch János novivrbasi lakóstól cukorkakészítő től a felszerelést megvettük, esetleges követeléseket nálunk 8 nap alatt jelentsek be, mert azontul felelősséget nem vállalunk.

Mayer Testvérek Ada.

Bélaercvái hegyibor és pálinka nagybani eladása FOKTER GYÖRGY SUBOTICA ZRINJSKI TRG 2.

Több vagon bor beérkezett, melyekből Vöröset, Blikavét, Sillert, fehérort, Ezerjót 4 dinárért (16 korona) eladok, azonkívül négyéves Rizling, Traminer, Zirlandi stb., pálinkát pedig 40-50% saját földemből eladok a legolcsóbb napi árak mellett a 1. szaporodások és vendéglős iraknak. Vaszek használt teljesen felszerelt borszivattyút, pálinkakazánt és hordókat 50-800 literig.

Kovini Bank R. T. Kovin

Gömbfa, faragott épületfa

Erdélyi és cseh-szlovák deszka, stajer, boszniai és szlovén anyag mindenféle keményfa anyagok.

TÜZIFA. Állandó nagy raktár. Olcsó árak, pontos kiszolgálás.

Naptárak 1923-ra.

A Minerva-nyomda kiadásában 1923. évre a következő naptárak jelennek meg:

**Vojvodina Magyar Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Irodai Határidő Napló**

Valamennyi kalendáriumunk érdekes tartalommal, szép képekkel díszítve jelenik meg, minis-terleg cenzurázva és az árusításra miniszteri engedélyünk van, amit hiteles másolatban minden árusítónak megküldünk.

A naptári rész vörös és fekete betűkkel nyomva, tartalmazza az összes egyházak ünnepeit, a nap és hold felkeltét és nyugtát. Minden naptárunkban az SHS állam teljes vásárjegyzéke és egyéb közhasznú tudnivalók befoglalattanak.

Naptárrendelésekre előjegyzéseket már most elfogadunk.

A Minerva naptárak hirdetői részére a legalkalmasabb hirdelési organum. A Vojvodina Magyar Naptár eddigi sikere bizonyítja, hogy a kereskedők, iparosok, vállalatok egész uj és megnagyobbodott vevőkörre tesznek szert, ha naptárainkban hirdetnek. Hirdetést fel lehet adni bármilyen naptárba külön-külön is.

Hirdetéseket felvesz Subotica-n a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala.

Belföldön: Beogradban, Zagrebban, Novisádon, Ljubljánban, Osijekben, Somborban, Veliki-Beckereken, Kikindán, Staribeesén, Vrsacón, Bela-Crkván, Murska-Subotán, Dolnja-Lendván.

Külföldön: Berlinben, Drezdában, Münchenben, Wienben, Bukarestben, Tenesváron
a Bácsmegyei Napló megbízottai és fiók-kiadóhivatalai.

Szemüvegei

leggyorsabban
legpontosabban
legolcsóbban

készít,

lényképezőgépet
orvosi műszereket

javit,

borotvát, ollót, élelletet

élesít

Tenner
optikus

Subotica Fleksanera ul. 11.
Ényképezési cikkek
nagy választékban!

MINERÁLOK IMPORT

Ingenieur Vertes & Co.
Subotica, Cara Lazara u. 6.

Ajani

subotical raktárakból
**GÉPOLAJ,
HENGEROLAJ,
VULKÁNOLAJ,
GÁZOLAJ,
Petroleum-ot.**

Kalisalpeter

kristályos, finomított
ab jugoszláv hajóál-
lomás kilogr.-ként
50 koronáért kapható

FRIEDMANN IGNÁC

SUBOTICA

Poštanska ulica.

Eladó

Bácskában

egy 16.000 lakosú városban
egy szépen berendezett

órás és ékszerüzlet

áruval, szerszámmal és
berendezéssel, melyek kö-
zött van egy kétméter
hosszu pulthassa. Cim a
kiadóban.

Tanoncok

**fizetéssel
felvétetnek
Heuduschka
és
Hermann
cégnél.**

A Jerusalemi Sontfeld
ferabbi ur veje

Friedmann Mendel

Eirogtermeió

prima

Esszrogiai

Breitner Zsigmond beár-
sítottól Senta. Jutányo-
san kapható, azonnali
rendelések keretnek.

Figyelem

asztalos, lakatos, ács és pintérszakmabeli
iparosok, továbbá gyárosok és kereskedők.

SZAKÜZLET

e szakmába vágó mindennemű vasalás,
kellék és szerszámok részére.

Az egyetlen s a **MA NYILT MEG.**
legnagyobb
Jugoszláviában.

Kérje képes árjegyzékünket. Vidéki rendelések gyorsan és
lelkismeretesen eszközöltetnek.

VINKO ŽAKMAN I DRUG

Vlaška ulica br. 95. **ZAGREB** Táviralcím: OKOVI.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

UTASOKNAK, ÁTUTAZÓKNÁK ES IDEGENEKNEK

„GRAND HOTEL PETROGRAD“

BEograd, A VASUTÁLOMÁSSAL SZEMBEN, VILSONOVA ULICA 115
TELEFON: 2313.

MEGNYILT JUNIUS 5-ÉN.

A szálloda modernül van berendezve, 120 szépen burorozott szobával, meleg- és hideg víz-
vezetékekkel. A szálloda el van látva fürdőszobákkal, szalonokkal minden kényelemmel és
villanyvilágítással. Az étterem és kávéházban eisrendű francia s szerb ételek és italok kap-
hatók. — SZOLID ÁRAK. GYORS ES PONTOS KISZOLGÁLÁS. 4238

IGAZGATO: AG.

Építészek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telen.

Az egész ország területére legutányosabb árban készítünk meg-
rendelések utján, rajzok szerint, épület portál, üzletberendezé-
seket, parkettázást és burorokat legmodernebb kivitelben. —
Árajánlatokat leggyorsabban eszközlünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENÉ SUDAREVIČ ULICA

Utlevel vizumokat

külföldi konzulátusoknál napi küldőncjarrattal a legrövidebb idő alatt meg-
szerez, podgyászbiztosításokat elvállal és utasoknak felvilágosítással szolgál

J. HANAU
cég igazgatói osztiája Beograd
Čika Ljubina ulica 7.
Telefon 12-82.

Vojvodina-i főügynökség: Novi-
sádon Rajič és Léderer, Wag-
ner palota.

Ügynökségek: Subotica Szma-
tana Lajos, Pašičeva u. 2. Tel. 131
és 75 szám.

Sombor: Gerner János, Kralja
Alexandra ulica 5.

Žombolja: Transport D. D. Tel. 55.
Vel-Kikinda: Hirschenhauser I.
Tel. 48. 4014

Vel. Bečkerek: Ipar- és kereskedelmi bank. Tel. 210. Pančevo;
Georg Viličković, Srpska ulica 7. Senta: Engel Arnold. Tel. 26.
St. Bečej: Gombos Henrik. Vršac: Ernst Fuchs. Pašičeva trg 4.

BENZ AUTOMOBILOK

a Zagrebački Zbor-on kiállítási hely 596. sz.

Fükepviselet SHS részére

Ch. Nusser, Beograd—München. 4271

Uj szállítmány érkezett:

1. AIDA jegyű fonál fekete 8, 12 és 16 sz., színes 12 és 16 szám, fehér 12 szám
2. PERLE ITALIA fekete
3. CONCA D'ORO fekete
4. KORONA D'ORO fekete 20, 25 és 30 szám.
5. LEVRIERO jegyű cerna (kutyra) fehér és fekete 400 járdos.
6. CERNA 200 járdos gombolyagokban, fekete, fehér és színes 10, 40 és 50 szám.
7. CERNA 1.00 járdos gombolyagokban mercenise. fekete és fehér 30, 40 és 50 szám. Kiváló jó minőség C. T. J. jegyű.
8. BÉTET fehér és fekete 30 szám.
9. ZSEBKENDŐK zefírből 40 cm.
10. COTON PERL 8 sz. színes 10 gombolyag, kis jegyű C. T. J.
11. PAMUTHARISNYA fekete női tucatja D. 125 lánkánt 100 tucattal tucatja 118 dinár.

Jovan T. Janković i Comp
Zmaj od Nocaja
BEOGRAD

U. i. Fent felsorolt árak állandóan raktáron. 4802

Amerikai petróleuml

Amerikai olajokl

A

Standard Oil Company of New-York

képviselőtét Sombor és környékére átvettém
Petroleum és mindennemű olajok hordók-
ban és kannákban a legjutányosabb árban.

Ernst Fülöp

Sombor,

Mita Popovićeva-utca 13. szám.

Telefon 280. szám. 4853

Violetta Crème

az arcóbort idevé teszi, májoltott eltávolít. Kapható kizárólag
Lackner Drogeriában

Subotica, Alexandrova utca. — A Hotel Nationallal szemben

WEITZENFELD és TSA

SUBOTICA 000000 TELEFON 190.

Iroda: Városi bérpalota. Kötélgár: Sentai-put.
Alapítva 1902. 000000 Táviratcím: Ken deripar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócokat,
tüzoltó és kerti tömlő-
ket, ujlisztes, gabonás,
gyapju, toll, komló és
szalmazsákokat, mad-
rac és roletta szöveteket
juttából és lenből, minden-
nemű házivásznat. Zsineg,
kötél és hevederek. 712

!! VOJVODINA LEGNAGYOBB FÉRFI- SZÖVET ÉS BÉLÉSÁRU RAKTÁRA !!

Egy kereskedőnek vagy szabóiparosnak sem kell külföldre szövet-
vásárlás végett utazni, mivel **ALEXI & COMP.** cégtől, egyik
legnagyobb **brünni gyári raktárból** Suboticára **BIZOMÁNYI RAKTÁRT**
sikertül kapom, ahol az összeszövetcikket a legfinomabbtól a legolcsóbb
minőségig **igen nagy választékban**, gyári áron, elvámolva beszerezheti.
Egyben értesitem úgy a kereskedőket, mint a szabóiparosokat, hogy
a jelenleg raktáron lévő áruimat **saját árban** kiárusítom. Raktáron
vannak a legfinomabb angol, német és cseh szövetek és bélésárak.
Lüszterek és férfi ruhavásznak nagy választékban. — Tisztelettel

PRESSBURGER SÁNDOR, SUBOTICA

posztó- és bélésáru nagykereskedő, Trg Slobode, volt Ilgen-bodega.

Ha szép és jó könyveket akar olvasni,

ugy ne feledje el meg-
nézni a raktáron levő,
most érkezett nagy-
választéku újdonságokat

A. Mamuzsics
könyv és papírkereskedő
Subotica, Városi-székház

SOMBORBAN

a főtéren egy jóforgalmu

vendéglő és szálloda

3 éves szerződéssel eladó. Ugyanott prima
ó-szerbiai vörös borok nagyban kaphatók.

Bővebbet:

GRÜNBAUM ALADÁR, SOMBOR
Elefánt szálloda. 4274

AUTÓBUSZ

ÉS

OMNIBUSZ

járat a

palicsi strand és a város között

Egész éjjel

Közlekedik félóránként a strandról
Városi állomás a városház előtt

Minden nap

4814

I-a bílkkhasáb és gyertyán

ROMÁN TŰZIFA

prompt kapható ab Velika Kikinda állomás

SCHREINER ANTAL

fakereskedő

NÁKÓFALVA 4760

ÉPÍTŐK FIGYELMÉBE!

Ajánlom, mészszerűségletüket már most az őszi
waggonhiány beállta előtt

OLCSÓ ÁRBAN

beszerezni. A régebben leoltott mész érettebb,
kiadósabb, — Falazás, vakolat és meszeléshez
legjobbán bevált

fával égetett MESZET

waggontelekben, valamint helyben kisebb mennyiségben is
az építés színhelyére szállított. Továbbá raktáron tarték beoicini
PORTLANDCEMENTET, óse erbiai forrasztáshoz alkalmas kiváló
minőségű KOVÁCSZENET és helybeli raktárban rostált,
száraz pormentes bílkkfahasáb FASZENET nagyban és kicsinyben

ELSŐ JUGOSZLÁVIAI MÉSZMŰVEK

FŐLERAKATA

Sipos Sándor Subotica MÉSZTERMELŐ

Raktárak: I. Sokolska ul. 2. — Iroda: I. Sokolska ul. 6
Telefon 868. Telefon 868

FASZENET

csomagolva és szabadon, első-
rendű fehér darabos meszet,
beocsini portlandcementet
nagyban és kicsinyben ajánl
Révai Adolf Suboticán,
Csirkepiac (kisköz). Telefon 551. szám. 3807

A jó szem a legfőbb kincs!

Ne rontsa a szemét, használjon Zeiss punktál
szemüveget. Minden rendszerű szemüveget
mérték után készít

DEUTSCH

optikus Subotica Alexandrova-u. 5.

A Vajdaság legrégebbi optikus üzlete.

GYÁRAK, BÁNYÁK, KÓRHÁZAK, INTÉZETEK
stb. részére

MUNKÁSÖLTÖNYÖKET és FEHÉRNEMŰT

legelőnyösebben készít

„RAPID“

KONFEKTIÓ IPARVÁLLALAT, NOVISAD.

GRADJEVINSKA TRG (Pater) 4 és DUNAVSKA UL (Duna u.) 8,
Árajánlattal és mintával szívesen szolgál! — Nagyobb
megrendeléseknél személyesen jövünk. 4699

Kerestetik 60 milliméter vastagságu
11-5 hosszú
transmissió tengely
5 csapággal és eggyel több kuplunggal
mintahány darabból áll a tengely
Schäffer Géza, Stara-Kaniza.

**Bor-, szesz, és
alkoholkezelésben
teljesen jártas
manipuláns**
azonnali belépésre
kerestetik.
Ajánlatokat továbbít
a kiadóhivatala.

FOGLALKOZÁS
Fiatal borkereskedő segéd
felvétetik Streisinger Izidor
borkereskedőnél Subotica
**Felirónó, ügyes, forgalmas
söld kávéházba azonnali
belépésre kerestetik.**
Cim a kiadóban. 4875
**Almolnár, molnárségd
azonnali belépésre keres-
tetik egy 2 1/2 vagonos exp-
ort malomba. Ajánlatokat a
kiadóhivatal továbbít.**

PRÉSTELEP
Jugoszlavia egyik legnagyobb bortermő vidékén,
a szilvetervezés r közvetlen közelében, na i 15
vagon must teljesítménye, modern felszerelés-sel,
több ezer hektoliter raktár és transzportóval,
haláleset miatt, kedvező feltételek mellett **ELADÓ.**
E et eg tarsulat nincs kizárva. Közvetítők díjazva.
Komoly érdeklődők irjanak „Elsőrangú biztos exist-
entia” alatt a kiadóba.

ELADÓ
3 gőzkazán (68, 48 és 22 m² tüzfelülettel),
egy darab 18 lóerős stabil gőzgép, egy
komplett 10,000 kalóriás jeggyári beren-
dezés), még üzemben megtekinthető
Gerber Nándor és Fia
sörgyárban Stari-Bečej. 4474

Önkéntes árverés.
Vasárnap, folyó hó 16-án délelőtt 9 óra-
kor a Stipe Grgić-utca 30. szám alatti Pölhe
féle házal azonnal beköltözhető lakással
önkéntes árverésen
eladom.
A feltételek irodámban megtudhatók.
Dr. Havas Emil ügyvéd.

Zsák!
Ponyva!
Zsineg!
SCHIFF ÁBRAHÁM
zsák, ponyva- és zsinag nyagkereskedő és kölcsönző
intézet
NOVISAD, FUTAKI-UTCZA 26.
Telefon. 403. Fiókok: Beograd—Bécs—Budapest.
Uj és használt jutazsákok minden méretben. — Szalmazsákok
nagyban. Len- és kenderzsákok. — Uj és használt vízmentes
ponyvak, vagon, kocsi- és csaplépőbél. Ponyvaszövetek, juta
hosszúkn. Kender- és lenfonalak, kenderzsinagok, minden
vastagságban. Cernák, Kéves- és szőkezőzők. Malom- és kár-
pitos hevederek. Léptökötök- és takarók. Vízmentes munkások-
nyűt és konyharögz. Háló- és halazati cikkek. Kötélárak
minden mennyiségben. Papírzsinegek. Kérjén arajánlatot. 7654

Apróhirdetések
Telefonon nem adunk hirdetést Egyekben felvilágosítást.
Apróhirdetés egy szó 2 K, vasatagbétó és címző
kétazonosan számít. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K
Apróhirdetéseket felvevő Suboticián a kiadóhivatal
Alexandra-utca, Lebach-ház és Schlanger biálap-
árúda a vasuti park mellett. Vidékre valamennyi
felárusított. Előfizetési díj havonként 30 din.,
még továbbra 90 din.

Hivatalnoknő ki a szerb
nyelvet bírja, gépirásban,
könyvelésben járassága
bír, azonnali belépésre ke-
restetik. Cim a kiadóban.

Keresek sentai vámmal-
molhoz molnár aki a szem-
lést elvállalja. — Cim
Schwarz-Fülöp Senta. 4803

Perfekt szerb-horvát le-
velező és gépirónó német
nyelvtudással megfelelő ál-
list keres. Ajánlatokat a
kiadóhivatal továbbít. 4814

Intelligens leányt keresek
9 és 11 éves leánykák
néllé. Szerbül is beszélő
okl. tanítónő előnyben. Sár
Sándorné divatüzlete (vá-
rosháza). 4843

Felvétetik munkaszerető,
tisza szakácsnő gazdasá-
szony, ki önállóan jól süt,
főz, 1200 korona fizetéssel
Sándorné Zagreb, Borislav-
vičeva ul. 11. 4853

Önálló német-magyar
levelező, német-magyar
gyorsírónó, perfekt köny-
veió állást keres. Ajánla-
tokat „Perfekt német” jel-
gére a kiadóba kér.

Ügyes akvizitőrök felve-
tetnek d. e. 10—12-ig a
Jugóekklam fiókjánál (Tarif
helyiségében) Vojnovičeva-
ul. 5. sz. Suboticián. 4870

Üzletbe kiszolgálónőnek
vagy orvosi rendelőbe el-
menők. Cim IV. Palmoti-
čeva-ul. 30. 4850

Szerb levelezőt keresünk
delutáni órákra. Németül
vagy magyarul tudók előny-
ben. Rosenfeld Testvérek
vaskereskedése. 4864

Borbélysegéd előrendű
munkaszerető kerestetik Djuro
Mijatović borbélyüzletében
Suotica, Kralja Aleksandra
utca 1. 4847

Egy intelligens özyveg ke-
res házvezetőnő állást ma-
gnos urhoz. Gazdaságra
is kimegy. Megkeresések a
kiadóhivatalhoz. 4858

Kétéves kisleány mellé
Palicsra jobb leány keres-
tetik. Union Pašičeva-utca
1. szám. 4860

VÉTEL-ELADÁS
23 hold prima, szépfel-
vő szántóföld eladó sub-
boticai határban Zobnati-
cán, holdanként 86000 ko-
ronáért. Érdeklődők for-
duljanak a tulajdonoshoz
Cs. fésák János Topola —
Bačka. 4857

Hálószoba, ebédő,
konyha és egyéb butorok
eladók. Bővebbet Franki-
vella Palics, Haverda meg-
álló. 4846

Eladó Suboticián Poštan-
ka-utca 7. számú ház
vendéglővel és felszerelés-
sel. Bekerkezni ugyanott.

Kovácsműhely teljes
felszereléssel eladó eset-
leg berbevehető. Cim VII.
Lisinskičeva-ul. 2. Vermes-
ház. 4872

Egy szoba konyha az öz-
szes berendezéssel eladó
és a lakás átadható. —
Ugyanott két cipészgép is
eladó. — Cim özv. Kókai
Józsefné, Novisad-utca-
4 szám VII. kór. 4792

Uj hálószobaberendezés
eladó. Cim Majšanski-pút
15. 4818

Egy jókarban levő bicikli
és egy festett parasztkocsi
eladó. VI. Save Tekelije
ul. br. 4. 4817

Eladó Körber tüzelőtégla
és egy cserépkemence. Cim
Maliheđeš Teglgagyár. 4776

Vendéglő házzal, 4 la-
ással, pincével azonnal
eladós átadó. Frank Miks:
Vanković-ul ca. 10. 4866

Somborn egy jófel-
szerelt géplakatosműhely
eladó és azonnal átvehető.
Érdeklődni lehet özv. Makk
Gáspárnál Sombor, Eöt-
vös József körút 45. 4859

Doroszló községben a
152. sz. házában egy pekség
eladó. — Érdeklődni lehet
Mirislav Savcsics péknél
Sombor, Gunduličeva-utca
27. szám. 4860

Fűtőtűl házisona eladó
V. kór Vojnička-ul. 8. 4855

**Villanymotor 24 ló-
erős**, teljesen jókarban
üzemanyagbázis miatt el-
adó. **Malomkőpár** egy
méter átmérőjű, vegyesür-
ésre, teljesen megfelelő
vasalkarozsallal együtt el-
adó. A faalkarozsallak tel-
jesen újak. **Egy pár Ganz
féle** 3/8 hengerhez való
acél fogaskerek eladó: Cim
Villanymalom Maliheđeš
4780

Orosz agár nagyon szép
him, keléves eladó. Cim a
kiadóban. 4869

Eladó egy teljesen jókar-
ban levő 10 HP Clayton
Schulteworth gyártmányu
tokomobil. Törökbesze-
aracsi segély és hitelszö-
vetkezett Novibečej. 4869

MÜLÖNFÉLE
Terézia crem, arcviz, pu-
der, szappan kapható a
Decsy gyógyszerüzletben a
kiskápolna mellett.

Paplankészítést, vala-
mint régi paplanok áthü-
zását vállalja Csányi Ka-
rolyné paplankészítő Su-
botica, Sienkiviceva ul. 19-
2049

Ócska és hulladékéle-
mek, vörös- és sárgarezet,
olmot, horgonyt és alumi-
numot legmagasabb árban
veszünk. Goldner Testvé-
rek jégészleveggyár Subo-
ticán, Jugovičeva-utca 20.
Ugyanott tanoncokat min-
den szakmába magas fize-
tessel felvesznek. Telefon
134. szám. 4255

Tyukszembalzsam a
egygyökerebben kiirt min-
den borkeményedést és
tyukszemét. Kapható illés
gyógytárban főposta átel-
lenében. Ára 5 dinár.

1 vagonos falmagas őrlésű vámmalomhoz
mely kereskedelmi őrlést is végez
üzemvezetésre alkalmas
molnár
kerestetik azonnali belépésre. — Cim a
kiadóhivatalban. 4838

Magyarországra op-
talokkal lakást esetleg bu-
ttorral együtt cserélnék. —
Lakásom Erzsébetfalván
Subotica belferületen
két szobás lakásra reflek-
tálók. Cim a kiadóban.

Vendéglő Suboticián a
fűtően eladó és azonnal
átvehető. Malusev Iroda.

Szilkvizgyár és krachedi
berendezéshez mindenfaj-
tájú üvegek és minden e-
szakmához tartozó gépek,
gépalkatrészek állandó rak-
tár. Jugoszláviai vezérkép-
viselést Beograd, Jifta Pet-
rovicé, Makenzijeva-ul. 60.
4844

Nyári lakások tonyhálkkal
kiadó Palicson. Er. ex-
lödni Vermes Béla villában

Kérvények megírását
bármilyen ügyben és adó-
bevallási ivék kitöltését
szerbül elvállal Malusev
Iroda.

Fordításokat magyar-
nyelvről szerbe vagy el-
lenkezőleg elvállal Malusev
Iroda.

Kávémérés és kifőzde
üzlet eladó és azonnal át-
vehető. Malusev Iroda.

Szatócsüzet jó forgalm-
mal helyen más vállalat
miatt eladó. Malusev Iroda

Kiadó 1923. évre hatlanc
szántóföld aija levő lakás-
sal és gazdasági épületek-
kel. Bajski-pút első dűtő,
Mihalik-féle kereszt mel-
lett. Felvilágosítás megtud-
ható ugyanott. 4879

Járványos betegségek
elkerülésére igyek
Rohitschi savanyuvizet
„Rogaška Kiselicca“
9/10 literes palack 15 K.
10/10 „ „ 18 K.
Kapható nagyban és
kicsinyben
URBANÉK ANTAL
FŐLERAKATÁBAN
Aleksander utca Prokesch-ház

80 erdei ől első minőségű bükk hasábra
szállítással a ruski-kresturi áll. iskola részére.
A fa Ruski-Krestur községben, a csatorna
partján (Kanal Kralja Aleksandra I.) 22-22-es
36 öl hosszú három sorban felrakva adandó
át iskolai Odhorknak legkisebb folyó évi
augusztus hó 31-én. Keresztribe rakva csak
6 főlől lehet, illetve minden sor végén
1—1 főlől.
Zárt ajánlatok a fenti iskolai odhorknak,
legkisebb f. hó 25-ig küldendő be.
Ruski-Krestur, (Bačka) 1922. július 10.
Nikola Szabados,
isk. odhor elnöe.

Irogépek
szaksz. erül pontos
JAVITÁSA.
Írógépi szallagok.
Fényképezési
eszközök. CÍR K E K
NAGYVÁN. Kizáró-
lag. HÖRÖGÖZŐKÉPEK.
Bélyegzők.
Képfestés
Gilette-kések
Kosbor-írás-
Eredeti Zeiss-
szemüvegek
Irodákba.
MAYRHOF A.
optikusnál.

PÖSTYÉN
(PIŠTANY, CSEHSZLOVÁKIA)
CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIAS első
gyógyhelye. THERMIA legideálisabb
szálló, a fürdővel egybeépítve. Ki-
tűnő gyorsvonatösszeköttetés, S. H. S.
állambelieknek jelentékeny valutaked-
vezmény. — Felvilágosítások: S. Moj-
silovits Beograd, rue 3. Dečanska.
Eredeti póstyéni „Pi.Qa.” gyógyiszap
ismét kapható házi kezelés. Rend-
kívül olcsó, mert egész k ára (20—30
kezelés) feltétlenül elegendő. 3151